ไม้รอบมอ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

TREES ON CAMPUS

สวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชา

MAE FAH LUANG UNIVERSITY BOTANICAL GARDEN

ไม้รอบมอ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ผู้จัดทำ :	สวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชา
คณะผู้จัดทำ :	รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ อาจารย์ ดร.มัชฌิมา นราดิศร อาจารย์ ดร.จันทรารักษ์ โตวรานนท์
ภาพถ่าย :	รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ อาจารย์ ดร.มัชฌิมา นราดิศร อาจารย์ ดร.จันทรารักษ์ โตวรานนท์ นายจักรพงษ์ วงศ์ใหญ่
คำบรรยาย :	รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
ออกแบบรูปเล่ม :	นายอนุวัฒน์ คำเงิน
จำนวนพิมพ์ครั้งที่ 1 :	2,000 เล่ม
จำนวนพิมพ์ครั้งที่ 2 :	5,000 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 1 :	25 กันยายน 2556
พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุง) :	25 พฤศจิกายน 2556
ISBN :	978 - 974 - 9766 - 69 - 9
พิมพ์ที่ :	โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์ เลขที่ 28/10 ถ.สิงหราช ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

ไม้รอบมอ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

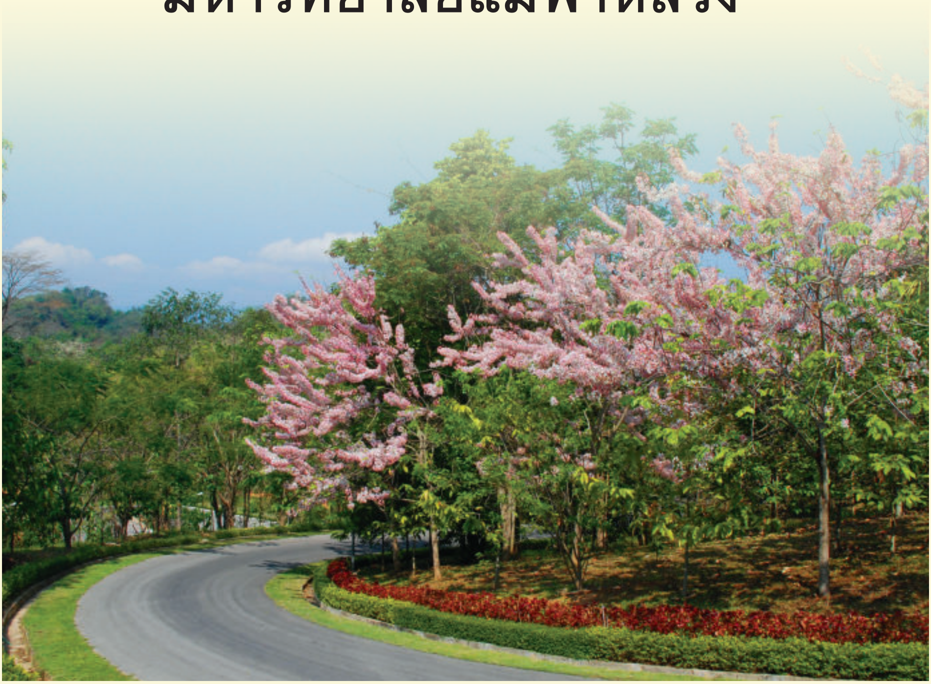

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่มีคุณค่าแก่ประชาชนชาวไทย ให้สามารถนำไปใช้เป็นแสงส่องทางในการปฏิบัติกิจการงานให้สำเร็จลุล่วงตลอดมา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
25 กันยายน 2556

ความนำ

พื้นที่บริเวณดอยแง่มอันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เมื่อแรกเข้ามาสำรวจในปี พ.ศ. 2541 นั้น ประกอบด้วยที่ราบเชิงดอยเล็กน้อย และที่เหลือเป็นเนินสูงตั้งแต่เชิงดอยถึงยอดดอย พื้นที่โดยรวมประมาณ 5,000 ไร่ จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า โดยทั่วไปมีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจน้อยมากบนดอยแง่มจะเป็นป่าไผ่เป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ป่าเดิมได้ถูกทำลายหมดแล้ว บริเวณเชิงดอย โดยรอบถูกแผ้วถางเป็นไร่ข้าวโพด ละหุ่ง และมันสำปะหลัง ทั้งสิ้น โดยมีผู้จับจองโดยไม่มีสิทธิ์เกือบเต็มพื้นที่

เมื่อเลือกที่จะสร้างมหาวิทยาลัยบริเวณนี้ จึงตั้งใจแน่วแน่ที่จะพลิกฟื้นผืนแผ่นดิน อันเคยเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ให้เป็นป่าที่งดงามขึ้นมาใหม่ให้ได้ ข้อกำหนดในการออกแบบผังแม่บท จึงเน้นด้านการรักษาภูมิทัศน์เดิมไว้เป็นหลัก และให้มีการเตรียมกล้าไม้ที่จะปลูกไว้แต่แรก

*มหาวิทยาลัยได้น้อมนำแนวพระราชปณิธาน "ปลูกป่าสร้างคน"ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มาเป็นหลักชัย และน้อมนำแนวพระราชดำรัสด้านการปลูกป่าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้เป็นหลักปฏิบัติ เป็นผลให้ขณะนี้ ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ ไม้ประดับ และพรรณไม้ต่างๆ ดั่งเนรมิต อันเป็นสิ่งพิสูจน์ว่า แนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงและเกิดประโยชน์จริง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจึงสำนึกเสมอว่า "**เราโชคดีที่มีในหลวง**"*

หนังสือไม้รอบมอ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเล่มนี้ เป็นหนังสือเกี่ยวกับไม้ในมหาวิทยาลัย เล่มที่ 2 ที่มหาวิทยาลัยได้จัดพิมพ์ขึ้นต่อจากเล่มที่ 1 คือ "ไม้รอบบ้านอธิการบดี" ความมุ่งหมายของการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ก็เพื่อรวบรวมพรรณไม้ต่างๆ ในมหาวิทยาลัย โดยเล่มนี้เน้นเฉพาะไม้ยืนต้นที่

มีอยู่เดิมในพื้นที่และไม้ที่นำเข้ามาปลูกใหม่จำนวนหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความหลากหลายของพรรณไม้ในมหาวิทยาลัย หลังจากเวลาผ่านไป 15 ปี ภาพที่ปรากฏนั้น บางต้นที่เป็นไม้ที่ติดพื้นที่เดิม อาจใหญ่หรือเล็กบ้างตามธรรมชาติ บางต้นที่นำเข้ามาปลูกใหม่อาจยังเล็กอยู่คละกันไป ความจริงแล้วเริ่มปลูกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และทยอยปลูกเรื่อยมาเป็นแสนต้น โดยมีนโยบายว่า นักศึกษาทุกคนต้องปลูกต้นไม้อย่างน้อยคนละ 3 ต้น เราจึงมีต้นไม้มากมายอย่างที่เห็น คนทั่วไปเมื่อเห็นต้นไม้ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เจริญงอกงามดี มักจะพูดว่า เพราะดินดี อากาศดี แต่ความจริงแล้ว เราดูแลดีด้วย

หนังสือเล่มนี้มิได้ตั้งใจให้เป็นเอกสารทางวิชาการหรือเพื่อการอ้างอิง แต่มุ่งหมาย ให้เป็นบันทึกความทรงจำว่า ณ วันนี้ เมื่อเราเดินมาได้ 15 ปี เรามีพรรณไม้อะไรที่เป็นไม้ยืนต้นอยู่ในมหาวิทยาลัยบ้าง คำบรรยายภาพนั้นเป็นเพียงคำบอกเล่าถึงลักษณะและที่มาที่ไปของไม้แต่ละต้นโดยสังเขปเท่านั้น ภาพประกอบอาจไม่สมบูรณ์อย่างที่อยากให้เป็น แต่เราก็ตั้งใจทำให้กับมหาวิทยาลัยของเราในโอกาสเฉลิมฉลอง 15 ปี แห่งการสถาปนาในวันที่ 25 กันยายน 2556 จำนวนต้นไม้ความจริงแล้ว ก็ยังไม่ครบถ้วนทั้งหมดแต่ก็พยายามรวบรวมให้มากที่สุด และเพื่อความสมบูรณ์ของหนังสือ ได้นำภาพจากเว็บไซต์มาประกอบด้วย จึงขอขอบคุณเจ้าของภาพ มา ณ โอกาสนี้

หนังสือในชุดไม้ในมหาวิทยาลัยที่จะออกตามมาคือ ไม้ดอกไม้ประดับรอบมหาวิทยาลัย ไม้สมุนไพรรอบมหาวิทยาลัย ไม้เลื้อย และกล้วยไม้รอบมหาวิทยาลัย ซึ่งจะทยอยออกตามลำดับ

คณะผู้จัดทำหวังว่าหนังสือนี้จะอำนวยประโยชน์ให้กับผู้สนใจตามสมควร และเป็นสิ่งที่จะบ่งบอกว่า ป่านั้นสร้างได้ด้วยมือเรา ถ้าเราตั้งใจจริงและมุ่งมั่นที่จะน้อมนำแนวพระราชดำริมาใช้เป็นแสงส่องทางอย่างแท้จริง

วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

คำนำ
การพิมพ์ครั้งที่ 2

หนังสือไม้รอบมอ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม ได้มีผู้สนใจเป็นจำนวนมากในวงกว้าง และในขณะเดียวกันก็มีผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค เพื่อสมทบทุน มูลนิธิ 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาอยู่ด้วย ทำให้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 หมดไปอย่างรวดเร็ว

ได้มีผู้แนะนำให้พิมพ์เผยแพร่เพิ่มเติมเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้คนสนใจต้นไม้ และรักการปลูกป่า ปลูกต้นไม้มากขึ้น โดยเฉพาะคุณสงคราม ชีวประวัติดำรงค์ ที่ได้แสดงความปรารถนาที่จะให้การสนับสนุนการจัดพิมพ์เป็นพิเศษ

คณะผู้จัดทำ และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จึงเห็นสมควรจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ขึ้น โดยได้มีการปรับปรุงภาพและคำบรรยายบางจุดให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องของการพิมพ์ครั้งที่ 1 ไปด้วย

หวังว่าหนังสือไม้รอบมอ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จะยังประโยชน์ให้มีต้นไม้ป่าไม้เกิดขึ้นในบ้านเมืองเพิ่มขึ้นตามสมควร

คณะผู้จัดทำ

Trees on Campus
Mae Fah Luang University

"Trees should be planted first in the hearts of the people. Then the people will plant trees on the land and nurture them."

His Majesty King Bhumibol Adulyadej

Mae Fah Luang University brings the determination of Her Royal Highness Princess Srinagarindra in which to "restore forests and develop human resources," as a goal; and brings His Majesty's speech on principles of reforestation to develop the campus. In this regards, Mae Fah Luang University nowadays is surrounded with various types of trees. We are always aware of how fortunate we are to have His Majesty the King.

This book "Trees on Campus" is published on the occasion of the 15th Anniversary of Mae Fah Luang University to express our utmost gratitude for His Majesty the King's boundless benevolence to Thai people.

Mae Fah Lunag University

ไม้รอบมอ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

“...ควรจะปลูกต้นไม้ ลงในใจคนเสียก่อน
แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง... “
พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

มหาวิทยาลัยได้น้อมนำแนวพระราชปณิธาน “ปลูกป่า สร้างคน” ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มาเป็นหลักชัย และน้อมนำแนวพระราชดำรัสด้านการปลูกป่าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้เป็นหลักปฏิบัติ เป็นผลให้ขณะนี้ ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ ไม้ประดับ และพรรณไม้ต่าง ๆ ดั่งเนรมิต อันเป็นสิ่งพิสูจน์ว่า แนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั้น สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงและเกิดประโยชน์จริง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจึงสำนึกเสมอว่า **“เราโชคดีที่มีในหลวง”**

หนังสือ “ไม้รอบมอ” นี้ จัดทำขึ้นในโอกาส 15 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่มีประโยชน์ต่อคนไทยเสมอมา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สารบัญ

กระแจะ 25
กระดังงาไทย 26
กระโดน 27
กระถิน 28
กระถินณรงค์ 29
กระทิง 30
กระทุ่ม 31
กระเบาน้ำ 32
กร่าง 33
กฤษณา 34
กันเกรา 35
กัลปพฤกษ์ 36
กาสะลองคำ 37
กาฬพฤกษ์ 38
กุ่มน้ำ 39
กุ่มบก 40
เกาลัดไทย 41
ขนุน 42
ข่อย 43
ขี้เหล็กไทย 44
ขี้เหล็กอเมริกัน 45
คริสตินา 46
คอแลน 47
คำมอกหลวง 48
คำแสด 49
แคป่า 50
แคฝรั่ง 51
แคแสด 52
แคหางค่าง 53
ไคร้ย้อย 54
งิ้ว 55
จันทร์กะพ้อ 56
จามจุรี (ฉำฉา) 57
จำปา 58
จำปี 59
จำปีสิรินธร 60
จิก 61
ชงโค 62
ชมพู่น้ำดอกไม้ 63
ชมพู่ม่าเหมี่ยว 64
ชาจีน 65
ชาอัสสัม 66
ซ้อ 67
แดง (ไม้แดง) 68
ตะคร้ำ 69
ตะเคียนทอง 70
ตะแบกนา 71
ต้าง 72
เต่าร้าง 73
ทองกวาว 74
ทองหลางน้ำ 75
ทองหลางป่า 76
ทองอุไร 77
เทพธาโร 78
ไทร 79
นนทรี 80
นางพญาเสือโคร่ง 81
น้ำเต้าต้น 82
นุ่น 83
บุนนาค 84
บุหงาส่าหรี 85
ประคำดีควาย 86
ประดู่ 87
ประดู่แดง 89
ประดู่ป่า 90
ประดู่ส้ม 91
ปอแต๊บ 92
ปอสำโรง 93
ปอหูช้าง 94
ปาล์มน้ำมัน 95
ปีบ 96
เปล้าใหญ่ 97
ผักเฮือด 98
ฝ้ายคำ 99
พญาไม้ 100
พญาสัตบรรณ 101
พฤกษ์ 102
พะยอม 103
พะยูง 104
พี้จั่น หรือกระพี้จั่น 105
เพกา 106
มณฑา 107
มณฑาดอย 108
มะกล่ำ 109

สารบัญ

มะกอก 110
มะกอกน้ำ 111
มะกอม 112
มะเกลือ 113
มะเกี๋ยง 114
มะขาม 115
มะขามป้อม 116
มะค่าแต้ 117
มะค่าโมง 118
มะเดื่อ 119
มะตาด 120
มะตูม 121
มะพลับ 122
มะแฟน 123
มะไฟ 124
มะม่วง 125
มะฮอกกานี 126
โมก 127
โมกมัน 128
ยางนา 129
ยางอินเดีย 130
รัก (รักหลวง) 131
ราชพฤกษ์ 133
ลั่นทม 134
ลิ้นจี่ 135
เลี่ยน 136
ลำดวน 139
ลำดวนดอย 141
ลำไย 142
ศรีตรัง 143
ศรีมหาโพธิ์ 145
สนฉัตร 146
สนสามใบ 147
สัก 148
สะเดา 149
ส้าน 150
ส้านดอกขาว 151
สารภี 152
สาละลังกา 153
สุพรรณิการ์ 154
เสลา 155
เสี้ยวดอกขาว 156
เสี้ยวป่าดอกเล็ก 157
หนวดปลาหมึก 158
หลิว 159
หางนกยูงไทย 160
หางนกยูงฝรั่ง 161
หูกระจง 162
หูกวาง 163
เหลืองอินเดีย 164
แหน (สมอพิเภก) 165
อบเชย 166
อโวคาโด 167
อโศกน้ำ 168
อโศกระย้า 169
อโศกเหลือง 170
อะราง 171
แอปเปิ้ลเมือง 172

ความทรงจำในอดีต

When we were born...

2543

5 29 '02

5 29 '02

31 5 '98

ณ วันนี้

After 15 years...

2556

40

ไม้รอบมอ
ณ ปัจจุบัน

MFU today...

กระแจะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Naringi crenulata* (Roxb.)

ชื่อวงศ์ : RUTACEAE

คำว่า "กระแจะ" เราเคยได้ยินในวรรณคดี หรือเรื่องเล่าต่างๆ มานานแล้ว เป็นเครื่องประทินผิวชนิดหนึ่ง เป็นไม้ยืนต้น พบเห็นทั่วไปในแถบชายแดนภาคเหนือและพม่า โดยพม่าเรียก "ทานาคา" นำส่วนที่เป็นเปลือกมาฝนให้เป็นแป้ง ใช้ทาหน้ารักษาผิวได้ดี ผลอ่อนสีเขียว เมื่อแก่จะเป็นสีแดง ในมหาวิทยาลัยมีประมาณ 10 ต้น พบเห็นบริเวณเนินหลังเขื่อนอ่างเก็บน้ำของมหาวิทยาลัย

กระดังงาไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cananga odorata* (Lam.) Hook. f. & Thomsonvar. odorata
ชื่อวงศ์ : ANNONACEAE

ไม้หอมยืนต้น ไม่มีในพื้นที่เดิมของมหาวิทยาลัย นำเข้ามาปลูกครั้งแรกที่บริเวณบ้านพักรับรองของมหาวิทยาลัย เวลานั่งใกล้ต้นจะมีกลิ่นหอมโชยมาโดยเฉพาะเวลายามเย็นหรือหัวค่ำ เจริญเติบโตเร็ว ไม่ต้องดูแลรักษามาก

เมื่อแรกปลูกเส้นผ่านศูนย์กลาง 2 นิ้ว เมื่อเวลาผ่านไป 10 ปี ขณะนี้ เส้นผ่านศูนย์กลาง 12 นิ้ว เดิมไม่คิดว่าจะเป็นต้นไม้สูงใหญ่ขนาดนี้ จึงปลูกไว้ใกล้บ้าน ประเดี๋ยวเดียวสูงถึง 12 เมตร ดังนั้น ถ้าจะปลูกใกล้บ้านก็ได้ แต่ต้องขยันตัดแต่งกิ่งและไม่ให้สูงมากเกินไป จะได้ดอกใกล้มือ และไม่เป็นอันตรายต่อบ้าน

กระโดน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Careya sphaerica* Roxb.

ชื่อวงศ์ : LECYTHIDACEAE

ไม้ยืนต้น สูงประมาณ 20 เมตร พบขึ้นทุกภาคของประเทศไทย เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ใบและกิ่งก้านหนาทึบ ให้ร่มเงาดีมาก แต่เวลาออกดอกจะทิ้งใบ ออกดอกเป็นช่อ 2-3 ดอก กลีบดอก 4 กลีบ สีเขียว เกสรตัวผู้สีชมพูแกมขาวจำนวนมาก ดูคล้ายพู่ สวยงาม ร่วงง่ายและร่วงเร็ว เวลามีดอกจะสวยงามมาก ใบเดี่ยวรูปไข่กลับ ปลายใบมน มีติ่งแหลมยื่น ขอบใบหยักเล็กน้อย สมัยก่อนตามหัวไร่ปลายนาจะมีขึ้นเองตามธรรมชาติ จะปล่อยไว้เพื่อเก็บยอดอ่อนกินเป็นผักพื้นบ้าน มีรสเปรี้ยวปนฝาด พบเห็นบริเวณบ้านพักพนักงาน

กระถิน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ไม้ยืนต้นที่คนไทยคุ้นเคย เพราะยอดอ่อนและฝักอ่อนใช้รับประทานเป็นผัก ได้ขึ้นง่าย โตเร็ว ไม่ต้องบำรุงรักษา จัดเป็นไม้สวนครัวประเภทหนึ่งได้ ในมหาวิทยาลัยใช้ปลูกเป็นไม้นำร่องเพื่อบำรุงดินในบริเวณต่าง ๆ

กระถินณรงค์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acacia auriculaeformis* Cunn.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ไม่ใช่ไม้ในพื้นที่เดิม แต่นำมาปลูกเพื่อเป็นไม้นำร่อง เพราะโตเร็ว ให้ดอกสีเหลืองสวยงาม ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากนัก แต่ก็น่าจะปลูกไว้ หากเป็นพื้นที่โล่งๆ และต้องการให้มีต้นไม้เพิ่มในพื้นที่โดยเร็ว เป็นต้นไม้ที่ปลูกง่าย ทนทาน ไม่ต้องดูแลรักษา ถ้าปลูกใกล้บ้านที่บริเวณไม่มาก มักจะมีปัญหาว่า ดอกที่เป็นลักษณะฝอย ๆ และฝักจะร่วงหล่นเต็มพื้น ต้องคอยกวาดเสมอ พบเห็นทั่วไปในมหาวิทยาลัย

กระทิง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calophyllum inophyllum* L.
ชื่อวงศ์ : GUTTIFERAE

ไม่ใช่ไม้ในพื้นที่เดิม นำมาทดลองปลูกในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ระยะแรกเพราะเห็นว่าเป็นไม้ที่มีใบสีเขียวตลอดปี ภายหลังพบว่า ไม่เหมาะกับพื้นที่ เพราะเจริญเติบโตช้ามาก หากปลูกใกล้ต้นไม้อื่น จะถูกไม้ที่โตเร็วกว่าเบียดบังแสงแดด ทำให้ดูไม่สวยงามและไม่เจริญเติบโต ดอกมีสีขาว กลิ่นหอม พบเห็นใกล้บริเวณสำนักงานอธิการบดี และบริเวณบ้านพักพนักงาน

กระทุ่ม (ตุ้ม)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Anthocephanlus chinensis* (Lam.) A.Rich. ex Walp.

ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE

พบทั่วไปในพื้นที่ เรียกกระทุ่มอีกชื่อหนึ่งว่า "ต้นตุ้ม" ตอนมาบุกเบิก ไม่ค่อยเห็นเพราะไม่ได้สังเกต แต่อยู่ไปนานเข้า ก็พบเห็นประปรายทั่วไป ทรงต้นชะลูด ตั้งตรง เนื้อไม้ไม่แข็ง หักง่าย รูปทรงดูผิวเผินคล้ายยางนา หรือคล้ายต้นตะกู ใบหนาแข็งเหมือนมณฑาดอย จุดเด่นของต้นตุ้ม คือ ดอกที่เป็นพุ่มทรงกลมสวยงาม มีลักษณะเป็นดอกช่อออกเป็นกระจุกทรงกลม โดยมีเกสรสีขาวแทงออกมา เมื่อมองโดยรวมจึงมีลักษณะเป็นทรงกลม สีเหลืองสวยงาม แต่โดยที่ต้นจะสูง คนจึงมองไม่เห็นถึงความงามของดอก ที่ว่าผมทรงดอกกระทุ่มน่าจะมาจากรูปทรงที่คล้ายดอกกระทุ่มหรือเปล่าไม่แน่ใจ

กระเบาน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hydnocarpus anthelminthicus* Pieere ex Laness.
ชื่อวงศ์ : FLACOURTIACEAE

ไม้ยืนต้น ขนาดความสูงปานกลาง ใบดก ทรงพุ่มสวยงาม นำเข้ามาปลูกครั้งแรกในมหาวิทยาลัยบริเวณบ้านพักรับรองอธิการบดี เพราะเห็นว่าเป็นต้นไม้ที่มีรูปทรงสวยงามและดอกมีกลิ่นหอมคล้ายดอกพิกุล มีผลขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ออกดอกประมาณช่วงเดือนมีนาคม เมื่อนั่งที่ใต้ต้น ดอกจะร่วงหล่นลงมา พร้อมโชยกลิ่นหอมให้ชื่นใจ ปลูกง่าย เจริญเติบโตได้ดีพอสมควร ไม่ชอบที่ชื้นแฉะมาก

กร่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus tinctoria* G.Forst. subsp. gibbosa (Blume) Corner

ชื่อวงศ : MORACEAE

ตามคติความเชื่อ ไม่นิยมปลูกในบ้าน แต่ความจริงแล้วเป็นไม้ที่มีรากแผ่ขยายไปไกลจากลำต้นและบางส่วนอาจโผล่พ้นดิน อาจทำความเสียหายให้สิ่งปลูกสร้าง ใบดกสีเขียวเข้มตลอดปี ให้ร่มเงาได้ดี ที่นำมาปลูกในมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่ามีการแผ่กิ่งก้านเป็นบริเวณกว้าง สามารถให้ร่มเงาได้ และไม่ต้องดูแลรักษา ปลูกแล้วปล่อยให้เติบโตได้ตามธรรมชาติ ให้ผลสีแดงคล้ายลูกไทร พบเห็นทั่วไปในพื้นที่มหาวิทยาลัย

กฤษณา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aquilaria crassna* Pierre ex Lecomte

ชื่อวงศ์ : THYMELAEACEAE

เป็นไม้ที่มีคนนำกล้าอ่อนมาให้ประมาณ 100 ต้น เมื่อปี พ.ศ. 2549 จึงนำมาปลูกกระจายทั่วไปในมหาวิทยาลัย พบว่าเจริญงอกงามได้ดี ต้นแรกปลูกไว้ที่สนามหน้าบ้านพักรับรองอธิการบดี ขณะนี้สูงประมาณ 6 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางที่โคนต้นประมาณ 5 นิ้ว เริ่มตกดอกและออกผล เมื่อ พ.ศ. 2556 ผลมีลักษณะกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว ภายในมี 2 เมล็ด

กันเกรา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fagraea fragrans* Roxb.
ชื่อวงศ์ : GENTIANACEAE

เป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง สูงได้ถึง 10 เมตร ดอกมีกลิ่นหอม ปลูกง่าย ไม่ต้องบำรุงรักษามาก ไม่ค่อยมีโรคและแมลงมารบกวน นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 เมื่อแรกปลูก มีเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นประมาณ 2 นิ้ว ปลูกไว้ใกล้บ้านพักโดยทั่วไป โดยเจตนาให้ผู้อาศัยได้รับกลิ่นหอมในยามเย็น ดอกออกเป็นพวงสีเหลืองอ่อน ช่วงเดือน มีนาคม - พฤษภาคม มีกลิ่นหอมรุนแรงโดยเฉพาะในเวลาพลบค่ำ ให้ผลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร สีแดงเป็นพวง ต้นที่สูงที่สุดในปัจจุบัน สูงประมาณ 10 เมตร

กัลปพฤกษ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cassia bakeriana* Craib
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยจำนวนไม่มากนัก บริเวณริมถนนหลังศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เพราะไม่แน่ใจว่าจะเจริญเติบโตได้ดีหรือไม่ เป็นต้นไม้ที่ให้ดอกสวยงามยามฤดูแล้ง ดอกออกเต็มต้นมีสีขาวและชมพู ปลูกไม่ยาก ขึ้นได้กับดินทั่วไป แต่ไม่ใช่ในที่ลุ่ม มีข้อเสียที่สำคัญคือ หนอนชอบไชต้นทำให้การเจริญเติบโตไม่ดี โดยเฉพาะถ้าปลูกติด ๆ กันหลายต้น การกำจัดหนอนไชต้น ทำได้ยากมาก

กาสะลองคำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Radermachera ignea* (Kurz) Steenis

ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

กาสะลองคำ หรือมีอีกชื่อหนึ่งที่คนเรียกขานว่า ปีบทอง เป็นไม้ประจำจังหวัดเชียงราย ลำต้นสูงเต็มที่ประมาณ 10-12 เมตร ผิวลำต้นไม่เรียบ ใบคล้ายปีบ (ขาว) แต่ใหญ่กว่า ดอกออกตามลำต้นและกิ่ง รูปทรงกรวย สีแสด กลิ่นไม่ชวนดม เวลาออกดอกจะเป็นเหลืองส้ม เต็มต้น ไม่ถึงกับทิ้งใบหมด เป็นไม้ประจำถิ่นภาคเหนือ ในมหาวิทยาลัยพบเห็นได้ทั่วไป

กาฬพฤกษ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cassia grandis* L.f.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยไม่กี่ต้น เป็นต้นไม้ที่มีดอกสวยงาม เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมด ลักษณะคล้ายกับกัลปพฤกษ์ แต่ดอกสีเข้มกว่า ไม่มีสีขาวแซม และมีขนาดเล็กกว่า ดอกเริ่มบานสีแดงแล้วเปลี่ยนเป็นสีแดงออกชมพู ช่อดอกสั้น ออกดอกตามกิ่ง มีข้อเสียคล้ายกับกัลป์พฤกษ์คือหนอนชอบไชลำต้น ทำให้เจริญเติบโตช้า นำมาปลูกครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2547 บริเวณรอบสระน้ำ หน้าอาคารศูนย์บรรณสารฯ

กุ่มน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Crataeva magna* (Lour.) DC.
ชื่อวงศ์ : CAPPARACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง นำมาปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2547 บริเวณส่วนที่พัก เจริญเติบโตดีพอสมควร มีกลีบดอกสีขาว ในภายหลังค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อน มีลักษณะเป็นช่อดอก คือช่อหนึ่งมีหลายดอก ยอดอ่อนนิยมนำมาดองรับประทานกับน้ำพริกหรือปลาร้า ดอกออกเต็มต้น แต่ไม่ทิ้งใบ

กุ่มบก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Crateva adansonii* DC.
ชื่อวงศ์ : CAPPARACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ให้ดอกสีเหลืองอ่อน ออกดอกเต็มต้นสวยงาม ลักษณะเด่นคือ ก้านชูรังไข่ยาวมาก เมื่อเป็นผล ทำให้ก้านผลยาว ไม่นิยมนำมารับประทานเหมือนกุ่มน้ำ พบที่บริเวณกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา F

เกาลัดไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sterculia monosperma* Vent
ชื่อวงศ์ : STERCULIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยหลายต้น เช่น ที่บ้านพักรับรองอธิการบดี และที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง ใบดกหนา ทรงพุ่มสวยงาม เนื้อไม้ไม่ได้ใช้ทำประโยชน์อะไร ตั้งใจปลูกไว้เป็นไม้ประดับ เพื่อให้มีความหลากหลายมากกว่า ผลออกเป็นพวง ในขณะที่ยังดิบจะมีเปลือกสีเขียว เมื่อสุกเปลือกผลจะมีสีแดงสด เมื่อแก่จะแตกออกเห็นเมล็ดสีดำ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ เซนติเมตร ส่วนที่เป็นเมล็ดนำมาคั่วหรือนึ่ง เมื่อทำให้สุกเนื้อจะมีสีเหลืองรับประทานได้ มีรสมันแต่ไม่มันเหมือนเกาลัดจีน

ขนุน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Artocarpus heterophyllus* Lam.
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

เมื่อเข้ามาสำรวจพื้นที่ในระยะแรก พบว่า มีคนปลูกไว้แล้วประมาณ 100 ต้น ต่อมา นำมาปลูกเพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่ง มีหลายพันธุ์ เช่น ขนุนละมุด ขนุนหนัง และขนุนป่า เป็นไม้ที่ขึ้นง่าย ไม่ต้องบำรุงรักษา ปลูกแล้วไม่ต้องดูแล ขณะนี้พบเห็นได้บริเวณต่างๆ ทั่วไป

ข่อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Streblus asper* Lour.

ชื่อวงศ์ : MORACEAE

ในมหาวิทยาลัยนำมาปลูกตั้งแต่แรกเข้าพื้นที่ บริเวณอาคารส่วนหน้า เป็นไม้ที่พบทั่วไปในป่าเบญจพรรณ จนถึงป่าดิบชื้นทั่วไป ลักษณะต้นเป็นปุ่มปม นิยมนำมาเป็นไม้ดัดเป็นไม้แคระของไทยมาแต่โบราณ คนโบราณเชื่อว่า หากนำมาปลูกในบ้าน จะมั่นคงปลอดภัย แคล้วคลาดอันตราย

ขี้เหล็กไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Senna siamea* (Lam.) H.S. Irwin et Barneby
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CEASALPINIOIDEAE

เป็นไม้ที่ขึ้นง่าย ทนต่อดินฟ้าอากาศ ใบอ่อนและดอกนำไปประกอบอาหาร เช่น แกงขี้เหล็ก เมื่อปลูกแล้วไม่ต้องดูแลก็เจริญงอกงามได้ดี ปลูกครั้งแรกในมหาวิทยาลัย บริเวณเนินหน้าตึกสำนักงานอธิการบดี โดยให้นักศึกษาช่วยกันปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2544 จำนวนประมาณ 400 ต้น ขณะนี้เจริญงอกงามดี กลายเป็นป่าขี้เหล็กไทย ทำให้เนินที่ว่างเปล่า กลายเป็นเนินเขียวขจี เป็นการลงทุนที่น้อยที่สุด

ขี้เหล็กอเมริกัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Senna spectabilis* (DC.) Irwin & Barneby

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CEASALPINIOIDEAE

ปลูกไว้เพื่อเป็นไม้ประดับ เพราะว่าจะออกดอกเป็นช่อสีเหลืองเต็มต้น สวยงามมาก ยิ่งถ้าปลูกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ จะยิ่งมีความงดงามมากยิ่งขึ้น รูปทรงของใบมีความคล้ายคลึงกับต้นขี้เหล็กไทย แต่รับประทานไม่ได้ ในมหาวิทยาลัยปลูกไว้ตามจุดต่าง ๆ เช่น บริเวณกลุ่มบ้านพัก และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง แต่ยังไม่มากนัก

คริสตินา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium australe* (J.C. Wendl. ex Link) B.Hyland
ชื่อวงศ์ : MYRTACEAE

คุณถาวร เรืองจรุงพงษ์ นำมามอบให้ 4 ต้น เมื่อปี พ.ศ. 2550 นำมาปลูกไว้ที่บ้านพักรับรองอธิการบดีเป็นครั้งแรก เมื่อแตกใบอ่อนมีสีแดงสวยงาม ดอกมีลักษณะเป็นช่อกระจุก เกสรยาวสีขาว จึงหามาเพิ่มเติม แล้วนำไปปลูกไว้ในบริเวณต่าง ๆ เพื่อเป็นไม้ประดับ ใช้ปลูกเป็นไม้ริมทางหรือเป็นแนวรั้วได้ดี เป็นไม้ที่ขึ้นง่ายไม่ต้องบำรุงรักษา

คอแลน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nephelium hypoleucum* Kurz.
ชื่อวงศ์ : SAPINDACEAE

บางครั้งเรียก ลิ้นจี่ป่า กระจายพันธุ์ตามป่าดงดิบ พบได้ทั่วไป เป็นผลไม้ป่ารับประทานได้ มีรสเปรี้ยว เมล็ดโต ผลคล้ายลิ้นจี่แต่เล็กกว่า มีขนาด 2-3 เซนติเมตร เมื่อดิบ เปลือกผลจะเป็นสีเขียว และเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีส้มหรือสีชมพู โดยทั่วไปไม่นิยมปลูกเพราะไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจแต่ปลูกประดับได้ในมหาวิทยาลัยพบบริเวณด้านหลังดอยแง่ม

คำมอกหลวง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gardenia sootepensis* Hutch.
ชื่อวงศ์ : RUBIACEAE

รู้จักต้นคำมอกหลวงครั้งแรกที่บ้านอาจารย์นคร พงษ์น้อย ที่จังหวัดเชียงราย มีความรู้สึกว่าชื่อไพเราะดี แต่บางแห่งกลับเรียกว่าต้นไข่เน่า ดอกเมื่อบานใหม่ๆ จะมีสีขาว และจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองนวลจนถึงเหลืองเข้ม ก้านดอกยาว กลิ่นหอมคล้ายดอกพุด เคยคิดจะนำมาเป็นไม้ประจำมหาวิทยาลัย แต่หาข้อยุติว่ามีความเกี่ยวพันกับมหาวิทยาลัยอย่างไรไม่ได้ เลยล้มเลิกความคิดไป เป็นไม้ที่ปลูกง่าย ขึ้นง่าย โตเร็ว ชอบแดด ให้ร่มเงาได้ดี ทิ้งใบบ้างในฤดูแล้ง แต่ไม่ถึงกับเป็นภาระในการปัดกวาด มีปลูกหลายร้อยต้นในมหาวิทยาลัย ติดพื้นที่อยู่บนดอยแง่ม ก็มีจำนวนมาก

คำแสด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bixa orellana* L.
ชื่อวงศ์ : BIXACEAE

ไม้พุ่มเตี้ย สูงประมาณ 3 เมตร ใบโปร่ง ออกดอกสีชมพู เปลือกผลมีสีแดงเข้ม มีขนเหมือนหนามรอบผล เมื่อแก่จัดจะแห้งแตกเห็นเมล็ดภายในสีดำ สวยงาม เมล็ดนำไปทำเป็นสีย้อมได้ ให้สีแดง พบบริเวณกลุ่มบ้านพักรองอธิการบดี

แคป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Markhamia* sp.
ชื่อวงศ์ : BIGNONIAECAE

เป็นไม้ป่า ยังไม่แน่ใจชื่อวิทยาศาสตร์ พบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย สูงประมาณ 12 เมตร ให้ทรงพุ่มสวยงาม ดอกขนาดใหญ่ ประมาณ 7.5 เซนติเมตร รับประทานได้ ขยายพันธุ์ได้ง่าย ต้นที่เห็นในภาพอยู่ที่ศาลาพักผ่อน บริเวณเขื่อนอ่างเก็บน้ำ

แคฝรั่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Glircidia sepium* Wale.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE – PAPILIONOIDEAE

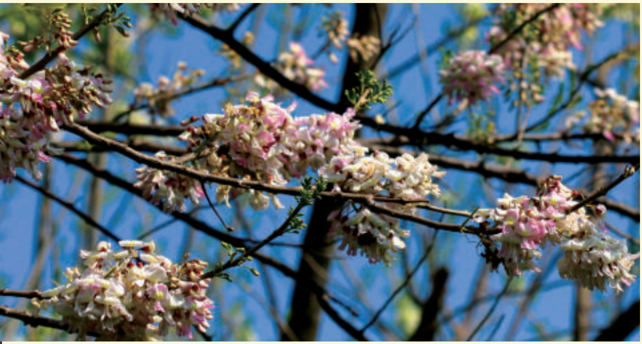

ไม้ยืนต้น สูงเต็มที่ประมาณ 12 เมตร แผ่กิ่งก้านไม่เป็นระเบียบ ขึ้นง่าย โตเร็ว ที่ปลูกในมหาวิทยาลัยมี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ดอกสีขาว และพันธุ์ดอกสีชมพู เวลาออกดอกทิ้งใบหมด ดอกออกเต็มต้น มีลักษณะผิวเผินคล้ายดอกซากุระ ถ้าปลูกเป็นกลุ่มมาก ๆ จะดูสวยงามมากยิ่งขึ้น มีข้อเสียคือมีน้ำยางเหนียวร่วงหล่นจากต้น ทำให้หญ้าบริเวณรอบ ๆ ต้นตาย ยามไม่มีดอก ใบจะดกพอสมควร ให้ร่มเงาพอใช้ได้ ปลูกไว้รอบบ้านก็สวยดี ดอกสีขาวกินได้ แต่ดอกสีชมพูจะมีรสขมเล็กน้อย ในมหาวิทยาลัยปลูกมากบริเวณกลุ่มที่พักอาศัย

แคแสด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Spathodea campanulata* P. Beauv.
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้น ขนาดกลางปลูกอยู่ทั่วไปในมหาวิทยาลัย พบเห็นเป็นไม้พื้นถิ่นทั่วไปในภาคเหนือ ดอกสีแดงจัดจ้าน ออกที่ปลายยอด มองเห็นแต่ไกล เมื่อไรที่ดอกแคแสดบานก็แสดงว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ฤดูหนาว แต่ระยะหลังมีการเปลี่ยนแปลงฤดูกาลมาก บางครั้งจึงพบเห็นแคแสดบานไม่ตรงเวลา เหมาะสำหรับปลูกไว้เป็นไม้ประดับข้างทางเพื่อให้มีสีสัน เนื้อไม้ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้

แคหางค่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fernandoa adenophylla* (Wall. ex G.Don) Steenis

ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้นพื้นถิ่น พบเห็นทั่วไปในบริเวณมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะบนดอยแง่ม มีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ ดอกมีสีขาวนวล ฝักมีความยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร มีขนสีน้ำตาลตลอดฝัก ตอนปลายโค้งงอ เหมือนหางของค่าง จึงเรียกว่า แคหางค่าง

ไคร้ย้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Elaeocarpus grandiflorus* Sm.
ชื่อวงศ์ : ELAEOCARPACEAE

ไม้ยืนต้นสูงได้ถึง 5 เมตร ออกดอกเป็นช่อ ซื้อมาจากตลาดคำเที่ยงเพราะเห็นว่ามีดอกรูปทรงสวยงาม สีชมพูแซมขาว ปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว พุ่มใบดก ดอกดกออกเต็มต้น ใช้ประโยชน์เป็นไม้ประดับเท่านั้น ในมหาวิทยาลัย มีที่บ้านรับรองอธิการบดีเพียงต้นเดียว

งิ้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bombax ceiba* L.
ชื่อวงศ์ : BOMBACACEAE

พบเห็นทั่วไปบริเวณดอยแง่ม และสวนพฤกษศาสตร์ฯ เป็นไม้พื้นเมือง ขึ้นทั่วไป ลำต้นมีหนาม กิ่งแตกเป็นทรงฉัตร ดอกสีแดง เกสรตัวผู้แห้งนำมาทำเป็นขนมจีนน้ำเงี้ยวของทางภาคเหนือ ทางเหนือไม่นิยมปลูกในบ้าน มักจะขึ้นเองตามธรรมชาติ เวลาออกดอกเต็มต้น ให้สีแดงจัดจ้าน สวยงามมาก สามารถปลูกเป็นไม้ประดับในสวนที่มีขนาดใหญ่ได้ในอนาคตอาจปลูกเป็นป่างิ้วในมหาวิทยาลัย เพื่อความสวยงาม

จันทน์กะพ้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Vatica diospyroides* Symington.
ชื่อวงศ์ : DIPTEROCARPACEAE

นำมาปลูกครั้งแรกในมหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดย คุณถาวร เรืองจรุงพงษ์ เป็นผู้นำมามอบให้ มีประมาณ 100 ต้น ได้นำมาปลูกในบริเวณต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ปลูกไว้ประมาณ 5-6 ปี ก็ให้ดอกแล้ว เป็นไม้ยืนต้น โตช้า ดอกมีกลิ่นหอม ต้นที่เห็นในภาพ อยู่บริเวณอาคารสำนักงานอธิการบดี

จามจุรี (ฉำฉา)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Samanea saman* (Jacq.) Merr.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ตอนมาสำรวจพื้นที่ตั้งมหาวิทยาลัย พบเห็นหลายต้น ที่จำได้แม่นยำ คือต้นที่อยู่หน้าหอพักนักศึกษา F2 และ F3 เมื่อปี พ.ศ. 2541 คาดว่าอายุขณะนั้นไม่ต่ำกว่า 20 ปี นับถึงวันนี้ ต้นนั้นจึงมีอายุไม่น้อยกว่า 35 ปี โดยที่เป็นพืชตระกูลถั่ว จึงใช้เป็นไม้ปลูกนำร่องในพื้นที่ทั่วไปของมหาวิทยาลัย เพื่อฟื้นฟูสภาพดินด้วย พร้อมทั้งให้ร่มเงาสำหรับนักศึกษาไว้ใช้พักผ่อน ในฤดูร้อน จักจั่นชอบไปเกาะอาศัย ดอกสีชมพูออกที่ปลายยอด นอกจากนี้ ยังมีต้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ดอกสีทองอยู่ด้วย (บางคนเรียกว่าจามจุรีสีทอง) แต่ความจริงแล้วเป็นคนละสกุลกัน

จำปา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Michelia champaca* L.
ชื่อวงศ์ : MAGNOLIACEAE

ตั้งใจนำมาปลูกไว้ในมหาวิทยาลัย เพราะชอบกลิ่นและสีดอกมาแต่ดั้งเดิม ในมหาวิทยาลัยปลูกไว้ตามบริเวณต่าง ๆ ไว้เป็นจำนวนมาก เมื่อออกดอกเต็มต้นจะเห็นดอกสีเหลืองเข้มเต็มไปหมด และเมื่อนั่งใต้ต้น จะได้กลิ่นหอมอ่อน ๆ โชยมา ตั้งใจปลูกไว้ให้เป็นไม้ประดับ เพราะขึ้นง่าย โตเร็ว เป็นไม้ใช้รับแขกได้ดี เพราะใครไปใครมาก็ชอบเด็ดดอกไปดม

จำปี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Michelia alba* DC.
ชื่อวงศ์ MAGNOLIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นและใบคล้ายจำปา สูงได้ถึง 15 เมตร เป็นพืชตระกูลเดียวกัน ดอกมีกลิ่นหอม คล้ายจำปาเหมือนกัน ลักษณะต้นดูผิวเผินแล้วจะแยกไม่ออกระหว่างจำปีหรือจำปา แต่เมื่อดอกออกแล้ว จำปีจะมีสีขาวนวล นำมาปลูกไว้ทั่วไปในมหาวิทยาลัย ใกล้อาคารต่างๆ เป็นไม้ประดับ ให้ร่มเงาและความหอมได้ดี เป็นไม้เหมาะสำหรับไว้รับแขก ให้ความรู้สึกอ่อนหวานและนุ่มนวล ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

จำปีสิรินธร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Magnolia sirindhoriae* Noot. & Chalermklin T.
ชื่อวงศ์ : MAGNOLIACEAE

ผู้ปกครองนักศึกษานำมาให้ 3 ต้น เมื่อปี พ.ศ. 2549 ปลูกไว้หน้าอาคาร E1 ใบใหญ่กว่าจำปีทั่วไป ดอกสีเหลืองนวล มีกลิ่นหอมจัด ขณะนี้ยังไม่ออกดอก

จิก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Barringtonia racemosa* (L.) Spreng.
ชื่อวงศ์ : LECYTHIDACEAE

ไม้ยืนต้น นำเข้ามาปลูกในมหาวิทยาลัยไม่กี่ต้นบริเวณกลุ่มที่พักอาศัย เพื่อให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ เจริญเติบโตได้ดีพอสมควร ลำต้นผิวไม่เรียบ สูงประมาณ 15 เมตร ดอกออกเป็นช่อยาวห้อยลงสีชมพู หรือขาวอมชมพู และออกผลเป็นพวงเช่นเดียวกัน พบเห็นมากในภาคอีสาน

ชงโค

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bauhinia purpurea* L.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE - CAESALPINIOIDEAE

ไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 10 เมตร ต้นที่มีอยู่เดิมในพื้นที่เป็นพันธุ์ดอกสีขาว หรือที่พื้นเมืองเรียกว่า “ดอกเสี้ยว” และที่นำมาปลูกเพิ่มเติมเป็นพันธุ์ดอกสีชมพูแดง ซึ่งเป็นคนละชนิดแต่อยู่ในสกุลเดียวกัน เพื่อใช้เป็นไม้ประดับและให้มีความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น ใบมีรูปร่างสวยงาม รูปทรงคล้ายปีกผีเสื้อ หรือรูปหัวใจ แล้วแต่คนจะมอง พบบริเวณบ้านพัก กลุ่มอาคารบริหาร และสวนพฤกษศาสตร์ฯ

ชมพู่น้ำดอกไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium jambos* Alston

ชื่อวงศ์ : MYRTYACEAE

ได้ต้นพันธุ์มาจากชลบุรี คุณวรรณะ ศิริชนะ เป็นคนให้ต้นพันธุ์มาปลูกไว้ในมหาวิทยาลัยบริเวณบ้านพักรับรองอธิการบดี และในสวนพฤกษศาสตร์ฯ เพื่อการอนุรักษ์ เพราะนับวันจะหายาก คนไม่นิยมปลูกเพราะไม่ใช่ผลไม้เศรษฐกิจ รูปทรงดอกและผลสวยงาม ผลมีกลิ่นหอมเย็น เนื้อบาง เมล็ดโต ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด เหมาะปลูกไว้ดูเล่นเป็นของแปลก ไว้อวดแขก ในมหาวิทยาลัยมีประมาณ 10 ต้น

ชมพู่ม่าเหมี่ยว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium malaccense* (L.) Merr. & L.M. Perry
ชื่อวงศ์ : MYRTACEAE

เป็นไม้ใหม่ที่นำเข้ามาปลูกในมหาวิทยาลัย โดยมุ่งหวังให้เป็นไม้ผลอีกชนิดหนึ่งที่ปลูกในพื้นที่ มีดอกเป็นพู่ สีชมพูเข้ม สวยงาม มีผลสีเลือดหมูเข้ม เมื่อแรกปลูกเจริญงอกงามดี ให้ผลพอสมควร แต่ภายหลังถูกหนอนกินไส้ลำต้น ต้องตัดทิ้งไปหลายต้น ขณะนี้จึงมีเหลืออยู่ไม่มาก แต่ก็เป็นข้อบ่งชี้ว่าไม่เหมาะกับพื้นที่ เพราะมีความต้านทานโรคและแมลงน้อย ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ที่บ้านพักรับรองอธิการบดี

ชาจีน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Camellia sinensis* var. *sinensis*
ชื่อวงศ์ : THEACEAE

นำมาปลูกเพื่อเป็นการทดลองและสะสมพันธุ์ของสถาบันชาแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง บริเวณหลังดอยแง่มใกล้อ่างเก็บน้ำ คนทั่วไปมักพบเห็นชาเป็นต้นพุ่มเตี้ย เพราะตามไร่ชานั้นจะจำกัดความสูงไว้ เพื่อใช้เก็บใบอ่อน แต่หากปล่อยให้โตไปตามธรรมชาติ ลำต้นจะสูงใหญ่กว่า 10 เมตร จังหวัดเชียงรายปลูกชาได้ดีที่สุดในประเทศไทย มหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญจึงจัดตั้งสถาบันชาขึ้น เพื่อทำการศึกษาวิจัยอย่างครบวงจร

ชาอัสสัม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Camellia sinensis* Kuntze var. *assamica*
ชื่อวงศ์ : THEAECAE

ชาอัสสัม เข้าใจว่าเรียกชื่อตามถิ่นกำเนิด คือแคว้นอัสสัม ประเทศอินเดีย คนเหนือใช้ใบอ่อนหมักทำเมี่ยง เรียกว่าเมี่ยงใบชา ในขณะเดียวกัน ยอดอ่อน สามารถนำมาชงเป็นเครื่องดื่มชา เหมือนชาประเภทอื่น ลักษณะลำต้นหากปล่อยให้โตตามธรรมชาติ จะสูงได้กว่า 10 เมตร ดอกสีขาว เกสรสีเหลือง ผลเดี่ยวมี 3 เมล็ด ปลูกได้ดีในเขตภาคเหนือ หรือที่มีอากาศเย็น ในมหาวิทยาลัย ปลูกอยู่ในแปลงทดลองหลังดอยแง่ม

ซ้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gmelina arborea* Roxb.
ชื่อวงศ์ : LABIATAE

ไม้ป่ายืนต้น ดอกมีลักษณะคล้ายดอกกล้วยไม้ คนทั่วไปไม่ค่อยรู้จัก ไม่พบว่ามีการปลูกตามบ้าน ในพื้นที่มหาวิทยาลัยพบขึ้นอยู่หลายต้นบนดอยแง่ม รู้จักต้นซ้อครั้งแรกเมื่อไปหลวงพระบาง เพราะคนพื้นเมืองใช้ดอกเป็นส่วนผสมในอาหารเพื่อกันบูด ในประเทศไทยพบว่าชาวไทลื้อใช้ดอกซ้อเป็นส่วนผสมของขนมชนิดหนึ่ง เรียก "ขนมดอกซ้อ" กลับมาจากหลวงพระบาง พบว่าบนดอยแง่มมีอยู่หลายต้น กำลังศึกษาว่าจะใช้เป็นสารกันบูดจากธรรมชาติในเครื่องสำอาง

แดง (ไม้แดง)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Xylia xylocarpa* Taub.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ไม้ยืนต้นสูงได้ถึง 20 เมตร เป็นไม้เศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นไม้เนื้อแข็งที่มีราคา เนื้อไม้มีสีแดง ใช้ทำพื้นบ้านได้ดี เจริญเติบโตช้า ไม่พบเห็นบนดอยแง่มนำเข้ามาปลูกในบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ฯ เมื่อปี พ.ศ. 2552 เพื่อให้มีความหลากหลายและขยายพันธุ์ต่อไป ทั้งนี้ ควรมีการส่งเสริมให้มีการเพาะขยายพันธุ์มากขึ้น

ตะคร้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Garuga pinnata* Roxb.
ชื่อวงศ์ : BURSERACEAE

ไม้ยืนต้นดั้งเดิม ติดอยู่กับพื้นที่บริเวณหน้าอาคาร E1 และกระจายทั่วไปอยู่ในพื้นที่ป่าของสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชา ซึ่งลักษณะเด่นของไม้นี้คือเป็นไม้ป่า ที่ไม่ต้องดูแลรักษามากก็สามารถเจริญเติบโตได้ดี ชาวบ้าน เรียกต้นนี้ว่า ไม้ค้ำ ในฤดูแล้งจะทิ้งใบหมด จนคิดว่าต้นตายแล้ว แต่โดยจริงแล้วมีความทนทานสูง

ตะเคียนทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hopea odorata* Roxb.
ชื่อวงศ์ : DIPTEROCARPACEAE

เป็นไม้เศรษฐกิจชั้นแนวหน้าอีกชนิดหนึ่ง นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2543 โดยให้นักศึกษารุ่นที่ 2 เป็นคนปลูกที่เชิงดอยแง่ม หน้าตึกสำนักงานอธิการบดี ประมาณ 1,000 ต้น พร้อมกับต้นขี้เหล็ก ขึ้นง่าย ไม่ต้องดูแลมาก เพราะเป็นไม้ป่า ปล่อยเทวดาเลี้ยงได้ แต่โตช้า ปลูกไว้ 12 ปีแล้ว ต้นที่สูงที่สุด ประมาณ 10 เมตร ข้อดีของตะเคียนทองคือ เป็นไม้เนื้อแข็ง ในฤดูแล้ง ใบจะยังคงสีเขียวสด ไม่ทิ้งใบ ถึงแม้บริเวณโดยรอบจะแห้งแล้ง มีความทนทานมาก ขณะนี้ในมหาวิทยาลัยมีปลูกกระจายอยู่ทั่วไป

ตะแบกนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lagerstroemia floribunda* Jack

ชื่อวงศ์ : LYTHRACAE

นำมาปลูกในมหาวิทยาลัย ทั้งหมดประมาณ 100 กว่าต้น ริมถนนหน้าโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ให้ดอกสีม่วง สวยงามในฤดูแล้ง ถ้าปลูกเป็นกลุ่มจะสวยงามมาก ดูผิวเผินจะคล้ายกับอินทนิลและเสลา ข้อเสีย คือจะทิ้งใบหมดต้นเป็นระยะเวลาเกือบเดือนในฤดูแล้ง จึงดูเหมือนไม้ตายซาก แต่เมื่อโดนฝนก็จะแตกใบอ่อนอย่างรวดเร็ว

ต้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Trevesia palmata* Vis.
ชื่อวงศ์ : ARALIACEAE

พบมากทางภาคเหนือ เป็นไม้ป่าชอบขึ้นบริเวณหุบเขาชุ่มชื้น ถ้าปลูกที่บ้านควรปลูกใต้ต้นไม้ใหญ่ที่มีร่มเงา ต้นสูงประมาณ 3 - 4 เมตร ออกดอกเป็นช่อสีเหลืองอ่อน ช่อหนึ่งมีดอกรวมกันเป็นกระจุก กระจุกละ 30 - 50 ดอก ฤดูออกดอกคือ ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน ชาวเหนือนำดอกต้างมาต้มกินกับน้ำพริกหลากชนิด ใส่แกงแครวมกับผักอื่นๆ แกงรวมกับหัวปลี และปลาแห้งก็ได้ ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ในสวนพฤกษศาสตร์ฯ บริเวณใกล้ธารน้ำ

เต่าร้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Caryota bacsonensis* Magalon P.
ชื่อวงศ์ : PALMAE

เป็นปาล์มประเภทหนึ่ง นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ เพราะรูปใบสวยงามและมีลูกเป็นพวงสาย เมื่ออ่อนสีเขียว เมื่อแก่สีแดง ไม่มีประโยชน์ใช้สอยอย่างอื่นนอกจากความสวยงามของต้นและใบเท่านั้น มีข้อเสียคือ ใบจะมีขนที่เวลาสัมผัสโดนแล้วจะมีอาการคัน นำมาปลูกไว้หลายแห่ง เช่น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และกลุ่มอาคาร S

ทองกวาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Butea monosperma* (Lam.) Taub

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

อยู่ทางเหนือต้องปลูกทองกวาว เพราะเป็นไม้ท้องถิ่น พบทั่วไปทางภาคเหนือ แต่ในภูมิภาคอื่น ๆ ก็ปลูกได้เช่นกัน รูปทรงลำต้นไม่สวย มักจะคดไปมา มีใบดก แต่เวลาออกดอกจะทิ้งใบ พันธุ์ที่พบทั่วไปดอกจะมีสีแดงออกส้ม แต่มีอีกพันธุ์ที่มีดอกสีเหลือง จึงมีคนเรียกว่าทองกวาวสีทอง ในมหาวิทยาลัยมีอยู่ทั้ง 2 พันธุ์ ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ทางเข้าอาคารสำนักงานอธิการบดี

ทองหลางน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Erythrina sumumbrans* Merr.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

ไม้ตระกูลทองหลางมีหลายชนิด เช่น ทองหลางน้ำ ทองหลางป่า และทองหลางลาย (ปาริชาติ) เป็นไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 10 เมตร ในมหาวิทยาลัยมีหลายต้น ขึ้นแทรกอยู่ตามป่า เวลาออกดอกจะเห็นดอกแดงสดออกเต็มต้น แต่งแต้มให้ป่ามีสีสันขึ้น ปลูกในบ้านก็ได้ ถ้ามีที่พอสมควร สำหรับทองหลางน้ำ จะมีลักษณะดอกต่างจากทองหลางป่าคือ กลีบดอกปลายมน ส่วนทองหลางป่ากลีบดอกจะปลายแหลม ในสวนพฤกษศาสตร์ฯ มีขึ้นอยู่ทั่วไป

ทองหลางป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Erythrina* sp.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

เป็นไม้ตระกูลทองหลางประเภทหนึ่ง ลำต้นมีหนาม ดอกสีแสด ออกดอกจะทิ้งใบ เหมาะสำหรับปลูกท่ามกลางต้นไม้ใบเขียว เพื่อให้มีสีสัน เช่นเดียวกับดอกงิ้ว หางนกยูงฝรั่ง ขึ้นง่าย โตเร็ว เป็นไม้นำร่องได้ ในมหาวิทยาลัยมีอยู่หลายต้น ต้นที่เห็นในภาพ อยู่บริเวณศูนย์กีฬาฯ

ทองอุไร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tectaria stans* Kunth
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

เป็นไม้ทรงพุ่มเตี้ย ออกดอกสีเหลืองสวยงาม ข้อดีคือให้ความเขียวของใบและมีดอกเหลืองแซมให้เห็นเกือบทั้งปี ปลูกง่าย โตไว ใช้เป็นไม้ประดับข้างรั้วก็ได้ ไปดูได้ที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

เทพธาโร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cinnamomum porrectum* Kosterm
ชื่อวงศ์ : LAURACEAE

เป็นไม้ตระกูลเดียวกับอบเชย แต่เปลือกจะไม่มีกลิ่นหอมเหมือนอบเชย เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง 10 เมตร คนทั่วไปไม่ค่อยคุ้นเคยกับไม้ชนิดนี้ และมักจะสับสนกับอบเชย ขึ้นได้ดีในที่ร่ม ในมหาวิทยาลัย ปลูกไว้บริเวณสวนสมุนไพร

ไทร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus* spp.
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

ไทรย้อย

ไทรใบยาว

ไทรใบแหลม

เป็นไม้ยืนต้นที่พบเห็นทั่วไป มีสีเขียวตลอดปี ไม่ทิ้งใบ ในมหาวิทยาลัย ได้นำมาปลูกเพิ่มเติม ตามจุดต่าง ๆ เพื่อเป็นไม้นำร่อง และให้ร่มเงา ต้นแรกที่นำมาปลูกอยู่บริเวณหน้าศูนย์หนังสือในปัจจุบัน เป็นไทรใบแหลม เติบโตได้รวดเร็ว ไม่ต้องบำรุงรักษา ไม่เหมาะจะปลูกไว้ใกล้บ้าน เพราะรากลอยและแผ่ขยายกว้าง อาจทำความเสียหายแก่สิ่งปลูกสร้างได้ มีผลที่นกกินได้ จึงเรียกนกเข้ามาอยู่ได้ง่าย ทั้งนี้ ยกเว้นไทรบางชนิดที่มีผลใหญ่มาก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร ขึ้นไป นกไม่กิน

ในมหาวิทยาลัยมีไม่ครบทุกชนิด ที่ปลูกอยู่ในเวลานี้ เช่น โพธิ์ กร่าง ยางอินเดีย ไทรใบแหลม ไทรใบทู่ ไทรใบกลม ไทรใบยาว และไทรย้อยใบแหลม เป็นต้น

นนทรี

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Peltophorum pterocarpum* (DC.) Backer ex K. Heyne
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ปลูกเพื่อเป็นไม้นำร่อง ตามบริเวณต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพราะเติบโตเร็ว ขึ้นง่าย ทนทาน ให้ร่มเงา ให้ดอกสีเหลืองสวยงาม ทิ้งใบบ้างในบางฤดู เวลาจะขุดล้อมไปปลูกที่อื่น มักจะรอดเกือบหมด

นางพญาเสือโคร่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Betula alnoides* Buch.-Ham. ex G.Don
ชื่อวงศ์ : BETULACEAE

ทดลองเอามาปลูกที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร สามารถเจริญเติบโตได้ในพื้นที่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความสูงประมาณ 400 เมตรจากระดับน้ำทะเล ซึ่งโดยปกติจะขึ้นได้ในพื้นที่ที่มีความสูงมากกว่า 800 เมตรขึ้นไป เมื่อปลูกอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงไม่ค่อยให้ดอก และไม่ทนทานต่อโรค ต้นและดอกในภาพ ถ่ายจากดอยแม่สลอง

น้ำเต้าต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Crescentia cujete* L.
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้น พุ่มเตี้ย นำเข้ามาปลูกในพื้นที่บริเวณวนาศรม เพราะเห็นเป็นไม้แปลก ที่คนไม่ค่อยรู้จัก ดูผิวเผินผลเหมือนส้มโอ ใบสีเขียวตลอดปี ทิ้งใบในบางช่วง เหมาะสำหรับปลูกไว้ดูเล่น นำผลมาใช้เป็นส่วนผสมในการทำแชมพู หรือน้ำยาล้างจาน ใช้รับประทานไม่ได้

นุ่น

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ceiba pentandra* Gaertn.
ชื่อวงศ์ : BOMBACACEAE

ไม้ยืนต้น ผิวลำต้นสีเขียวอมน้ำตาล พบขึ้นอยู่ในพื้นที่เดิมบริเวณดอยแง่มไม่กี่ต้น ภายหลังนำมาปลูกเพิ่มเติม ผลแก่เมื่อแห้งจะแตกเห็นปุยนุ่นสีขาว ใช้สำหรับยัดหมอนและที่นอนได้ดี ใช้กันมาแต่ในอดีต ปัจจุบันมีใช้น้อยลง เพราะใช้ใยสังเคราะห์แทน หากมีพื้นที่เพียงพอ ปลูกไว้ในบริเวณบ้าน ก็จะได้ใช้ประโยชน์จากปุยนุ่น

บุนนาค

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mesua ferrea* L.
ชื่อวงศ์ : GUTTIFERAE

ลำต้นตั้งตรง ทรงพุ่มสวยงาม สูงได้ถึง 10 เมตร ใบดก แตกกิ่งแขนง เป็นระเบียบให้ร่มเงาได้ดี ปลูกเป็นไม้ประดับก็ได้ ในมหาวิทยาลัยมีจำนวนนับร้อยต้น โดยเฉพาะบริเวณรอบลานดาว และกลุ่มที่พักอาศัย ดอกมีกลีบสีขาว เกสรสีเหลือง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4-8 เซนติเมตร ดอกใช้ทำยาได้ นักศึกษาที่เรียนพืชสมุนไพรชอบมาเก็บไปศึกษา

บุหงาส่าหรี

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Citharexylum spinosum* L.

ชื่อวงศ์ : VERBENACEAE

ไม้ยืนต้น ลำต้นตั้งตรง ให้ดอกเป็นช่อสีขาว กลิ่นหอมคล้ายดอกราตรี ออกดอกเต็มต้น จะให้กลิ่นหอมเย็นที่รุนแรง เหมาะสำหรับปลูกไว้ในบริเวณบ้าน แต่ให้ห่างจากตัวบ้าน 5 - 8 เมตร เพราะทรงพุ่มอาจขยายได้ถึง 4 เมตร มีปลูกอยู่บริเวณบ้านพักในมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป

ประคำดีควาย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sapindus rarak* DC.
ชื่อวงศ์ : SAPINDACEAE

ชาวบ้านเรียก "มะซัก" เพราะใช้ซักผ้า ในพื้นที่ไม่มีอยู่เดิม ได้ต้นเล็ก ๆ ขนาดสูง 30 เซนติเมตร จากชาวบ้านที่นำมาขายให้ นำไปปลูกที่บ้านพักรับรองอธิการบดี และที่สวนสมุนไพร ผ่านไป 5 ปี สูงประมาณ 2 เมตร แสดงว่าเป็นไม้ที่เติบโตช้า ยังไม่ให้ดอกออกผล เมล็ดสีดำ ใช้ร้อยเป็นสร้อยประคำ หรือใช้สระผมให้ผมดกดำ

ประดู่

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pterocarpus indicus* Willd.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

มีไม้หลายชนิดที่เรียกขานนำหน้าว่าประดู่ เช่น ประดู่บ้าน ประดู่ป่า ประดู่ส้ม ประดู่กิ่งอ่อน และประดู่แดง เป็นต้น ซึ่งแต่ละชนิดไม่เหมือนกันเลย ประดู่ หรือเรียกว่า ประดู่บ้าน นำมาปลูกในมหาวิทยาลัย โดยเข้าใจว่าเป็นไม้โตเร็วให้ร่มเงาดี ดอกสวย แต่ปรากฏว่า ไม่เป็นอย่างที่คิด เพราะว่าหนอนชอบกินลำต้น และกิ่งหักง่าย ไม่ทนทาน แต่ถ้าประคับประคองให้อยู่ได้ ก็จะให้ช่อดอกสีเหลืองสวยงาม ภายหลังจึงไม่นำมาปลูกเพิ่มเติมอีกเลย เพราะเห็นว่าไม่เหมาะกับพื้นที่

ประดู่แดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllocarpus septentrionalls* Donn. Sm.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

นำมาปลูกไว้ในมหาวิทยาลัยตั้งแต่แรก เพราะชอบความงามของช่อดอกที่เป็นพวงสีแดงสวยงาม และ กิ่งใบห้อยระย้าเป็นพวง เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมดให้ดอกประมาณเดือนมกราคม-มีนาคม ดอกสีแดงสดซึ่งเป็นสีของมหาวิทยาลัย และบานรับช่วงพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ซึ่งเป็นเรื่องบังเอิญไม่ได้วางแผนมาก่อน ปลูกง่าย ทนทานต่อความแห้งแล้ง โรคไม่ค่อยมี ลำต้นแข็งแรงไม่หักหรือฉีกง่าย ขณะนี้ ต้นที่สมบูรณ์ที่สุดในมหาวิทยาลัย สูงกว่า 10 เมตร ถ้าต้องการให้ออกดอก ก็ไม่ควรรดน้ำตั้งแต่เดือนธันวาคมเป็นต้นไป ปลูกมากบริเวณใกล้สระน้ำวงรีและศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

ประดู่ป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pterocarpus macrocarpus* Kurz.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

เป็นไม้ที่ติดอยู่กับพื้นที่ตั้งแต่แรกเริ่ม ที่พบเห็นเป็นลูกประดู่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4 นิ้ว แทบทั้งสิ้น ไม่มีประดู่พ่อประดู่แม่ที่เป็นต้นใหญ่อยู่เลย เพราะถูกตัดไปหมดแล้ว เคยขุดพบบางส่วนของลำต้น มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 60-70 เซนติเมตร พบบริเวณท้ายเขื่อน หลังอ่างเก็บน้ำ เป็นกลุ่มประดู่ประมาณ 10 ต้น ประดู่เป็นไม้เนื้อแข็งให้ลวดลายสวยงาม มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ โตช้า โรคไม่ค่อยมี เพราะเป็นไม้ป่า ขณะนี้ นำมาขยายพันธุ์และพยายามปลูกให้ครบ 500 ต้น ในสวนพฤกษศาสตร์ฯ

ประดู่ส้ม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bischofia javanica* Blume
ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

เมื่อเข้ามาในพื้นที่ระยะแรกเมื่อ 15 ปีที่แล้ว พบต้นไม้ทรงพุ่มสวย ใบดก ไม่ทิ้งใบ โตเร็ว ให้เนื้อไม้แข็งปานกลางสอบถามคนในพื้นที่ ได้ความว่า คือ ไม้เติม หรือประดู่ส้ม เพราะมีดอกเล็ก ๆ ใบอ่อนมีรสเปรี้ยว ขยายพันธุ์โดยเมล็ดได้ จึงนำมาขยายพันธุ์ พบว่าขึ้นง่าย โตเร็ว ปลูกแล้วลืมเลย ไม่ต้องดูแล ใช้เป็นไม้นำร่องได้ดี ปลูกทั่วไปในมหาวิทยาลัย โตเต็มที่อาจสูงได้ถึง 20 เมตร ไม่เหมาะที่จะนำไปปลูกในบ้านที่มีเนื้อที่น้อย

ปอแต๊บ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Macaranga kurzii* Pax & K. Hoffm. ST
ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

เป็นไม้ป่า สูงประมาณ 10 เมตร เนื้ออ่อน อายุสั้นประมาณ 10 ปี เติบโตเร็ว ขึ้นอยู่ทั่วไปภายในมหาวิทยาลัย มีส่วนช่วยทำให้พื้นที่รกร้างมีความเขียวของไม้ยืนต้น ดังนั้น ประโยชน์ใช้สอยจึงเป็นเพียงไม้นำร่องให้เกิดความเขียวเท่านั้น

ปอสำโรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sterculia* sp.
ชื่อวงศ์ : STERCULIACEAE

ไม้ยืนต้นผลัดใบ ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ 15 เมตร ขึ้นกระจายทั่วไปตามพื้นที่ป่ารอบมหาวิทยาลัย ริมถนนทางไปอาคารสำนักงานอธิการบดีก็มีหลายต้น ดอกมีขนาดเล็กไม่สะดุดตา เมื่อเทียบกับผลซึ่งมีสีแดงเข้มรูปกระสวยโค้ง ยาว 7-8 เซนติเมตร ผลแก่จะแตกมีเมล็ดสีดำรูปรี จำนวน 4-6 เมล็ด ในประเทศไทยพบตามป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง

ปอหูช้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Firmiana colorata* (Roxb.) R.Br. T
ชื่อวงศ์ : STERCULIACEAE

ไม้ยืนต้น ขึ้นง่าย โตเร็ว พบเห็นทั่วไปบนดอยแง่ม ที่บ้านพักรับรองอธิการบดีก็มี ลักษณะเด่นคือ ใบมีขนาดใหญ่มาก ใบรูปร่างคล้ายหูช้าง ใช้เป็นไม้นำร่อง ที่ให้ความเขียวของพื้นที่ได้ดี

ปาล์มน้ำมัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Elaeis guineensis* Share
ชื่อวงศ์ : PALMAE

มีคนนำมาให้จำนวนประมาณ 500 ต้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 นำไปทดลองปลูกไว้ครั้งแรกที่พื้นที่มหาวิทยาลัยบริเวณแม่ลาว แต่มีปัญหาเรื่องน้ำ ภายหลังย้ายมาปลูกที่บริเวณหลังอ่างเก็บน้ำ ปัจจุบันสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้แล้ว

ปีบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Millingtonia hortensis* Linn. F
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้น สูงเต็มที่ประมาณ 15 เมตร ไม่พบว่ามีอยู่เดิมในพื้นที่ แต่โดยที่ให้ดอกเป็นพวงสีขาว มีกลิ่นหอมเย็น ลำต้นตั้งตรง ให้พุ่มใบพอสมควร จึงนำมาปลูกไว้เป็นบริเวณเกาะกลางถนนทางเข้า ตั้งแต่ถนนสร้างเสร็จใหม่ ๆ ประมาณ 250 ต้น เพื่อให้มีความสวยงาม ร่มรื่น เติบโตได้เร็วดีพอสมควร ขณะนี้ต้นใหญ่สุดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 10 นิ้ว สูงประมาณ 12 เมตร ออกดอกช่วงเดือนตุลาคม แต่ระยะหลังพบว่าออกดอกประปรายไม่เป็นฤดูกาล

เปล้าใหญ่

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Croton* sp.
ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

ไม้ยืนต้น พบหลายต้นในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ฯ สูงประมาณ 10 เมตร ผลัดใบแต่แตกใบเร็ว ใบยาวประมาณ 16-19 เซนติเมตร ขอบใบหยัก เมื่อแก่ใบจะเปลี่ยนเป็นสีส้ม เปล้าใหญ่เป็นพืชสมุนไพร มักใช้ร่วมกับเปล้าน้อย เรียกว่า เปล้าทั้งสอง พบในที่ดอน กระจายอยู่ทั่วไปในป่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผักเฮือด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus infectoria* Roxb.
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

เรียกว่าผักเฮือด แต่ความจริงเป็นไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 12 เมตร ยอดอ่อนกินได้ นำมาปรุงอาหารได้หลายชนิด เช่น ยำ แกงส้ม เพราะมีรสเปรี้ยว เป็นไม้ประจำถิ่นภาคเหนือ พบเห็นทั่วไปในมหาวิทยาลัยมีหลายต้นบริเวณกลุ่มบ้านพักพนักงาน คนงานในมหาวิทยาลัย นิยมนำมาปรุงอาหาร

ฝ้ายคำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cochlospermum regium* Pilg.
ชื่อวงศ์ :BIXACEAE

ไม้ยืนต้น ขนาดกลาง ให้ดอกสีเหลือง กลีบดอกมี 5 กลีบไม่ซ้อน เวลาออกดอกทิ้งใบ ดอกออกเต็มต้นให้สีเหลืองสดใส สวยงาม ต่างจากดอกสุพรรณิการ์ ตรงที่ดอกของสุพรรณิการ์เป็นชนิดดอกกลีบซ้อน ขนาดดอกใหญ่กว่า ยามดอกร่วงหล่น ที่โคนต้นจะแลเห็นสีเหลืองละลานตาบนพื้น ทางเข้าสวนพฤกษศาสตร์ฯ มีหลายต้น

พญาไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Podocarpus neriifolius* D.Don.
ชื่อวงศ์ : PODOCARPACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม่เคยมีในพื้นที่เดิม ที่เห็นในภาพเป็นต้นที่นำมาปลูกใหม่ในสวนพฤกษศาสตร์ฯ เมื่อโตเต็มที่ สูงได้ประมาณ 20 เมตร ทรงพุ่มมีกิ่งก้านสาขามาก มีการกระจายพันธุ์ในป่าดิบทั่วทุกภาคของประเทศ พญาไม้เป็นไม้มงคลชนิดหนึ่งของประเทศไทย นิยมปลูกกันไว้ตามหน้าบ้าน เพราะถือว่าเป็นต้นไม้ที่ป้องกันสิ่งอัปมงคลหรือสิ่งชั่วร้าย เวลาโตเต็มที่ จะคล้ายกับต้นอโศกอินเดีย แต่สวยกว่ามาก ตรงที่ใบเหมือนพลาสติกห้อยปกคลุมลงมา ซึ่งเป็นเสน่ห์ของต้นนี้

พญาสัตบรรณ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Alstonia scholaris* (L.) R.Br.

ชื่อวงศ์ : APOCYNACEAE

นำเข้ามาปลูกตั้งแต่ในระยะแรกตามกลุ่มอาคารต่างๆ เพื่อเป็นไม้นำร่อง เพราะเติบโตเร็ว ไม่ต้อง บำรุงรักษา ปรากฏว่างอกงามได้ดี มีข้อเสียที่สำคัญคือ ดอกมีกลิ่นหอมฉุนมากบางคนอาจแพ้ทั้งกลิ่นและละอองเกสรได้ ไม่ควรปลูกใกล้บ้าน เป็นไม้เนื้ออ่อน เนื้อไม้ใช้ทำดินสอ

พฤกษ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Albizia lebbeck* (L.) Benth.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

เป็นไม้ที่รูปดอกและใบคล้ายจามจุรี ดอกช่อกลมมีสีขาว ขึ้นอยู่ประปรายในพื้นที่ดอยแง่ม ที่พบเห็นได้ง่าย อยู่ข้างทางระหว่างสำนักงานอธิการบดีกับกลุ่มบ้านพัก หากดูผิวเผิน ลักษณะเกสรดอกจะเหมือนจามจุรี ขึ้นง่าย โตเร็ว ไม่ค่อยนิยมปลูกกัน เพราะโครงสร้างลำต้นไม่สวยงามเหมือนจามจุรี

พะยอม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Shorea roxburghii* G.Don
ชื่อวงศ์ : DIPTEROCARPACEAE

เป็นไม้ป่าแต่ไม่พบในพื้นที่ นำเข้ามาปลูกตั้งแต่ พ.ศ. 2543 สามารถเจริญเติบโตได้ดี บริเวณไหล่เขา และเชิงดอยทั่วไป แรกนำมาปลูก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว ผ่านไป 12 ปี เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 นิ้ว ให้ดอกดกมาก สีขาว มีกลิ่นหอมคล้ายพิกุล และกระเบาน้ำ ผลเมื่อแก่ จะมีปีก สามารถลอยตามลมได้ดี เพื่อประโยชน์ในการกระจายพันธุ์ เนื้อไม้ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้าง ต้นที่เห็นในภาพอยู่บริเวณอาคารเรียนรวม C2 และ C3

พะยูง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dalbergia cochinchinensis* Pierre
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

ไม้พะยูงเป็นไม้มีค่า แต่เพิ่งมาดังเอาระยะหลังที่มีการลักลอบตัดส่งไปขายนอกประเทศกันมากๆ นำเข้ามาปลูกในพื้นที่มหาวิทยาลัยในสวนพฤกษศาสตร์ฯ เพื่อให้มีความหลากหลายและใช้สำหรับศึกษา เป็นไม้โตช้า เหมาะกับพื้นที่กว้างๆ ที่มีลักษณะเป็นป่าธรรมชาติ ในบ้านอาจไม่เหมาะเท่าไรนัก

พี้จั่น (กระพี้จั่น)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Millettia brandisiana* Kurz
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

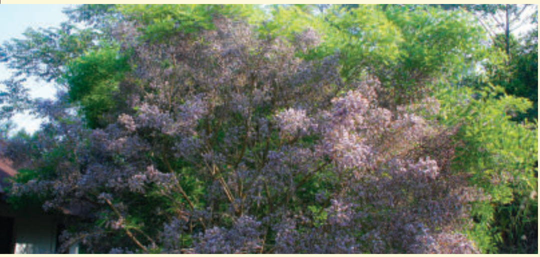

ไม้ยืนต้น นำเข้ามาปลูกเพราะเห็นว่ารูปทรงลำต้นและช่อดอกสวยงาม ช่อดอกสีม่วง สวยงามเวลาออกเต็มต้น ลำต้นไม่แข็งแรงนัก ถูกลมอาจหักหรือฉีกได้ง่าย เวลาแตกใบอ่อน ยอดใบจะมีสีแดง สวยงาม ถ้าปลูกไว้เป็นกลุ่ม 4-5 ต้น เมื่อออกดอกพร้อมกัน จะเห็นเป็นกลุ่มสีม่วง สวยงาม มีอยู่หลายต้นบริเวณด้านหน้าศูนย์บรรณสารฯ และบ้านพักทั่วไป

เพกา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oroxylum indicum* (L.) Kurz
ชื่อวงศ์ : BIGNANIACEAE

เป็นไม้ป่ายืนต้นขนาดกลาง ลำต้นสูงโปร่ง ขนาดสูงเต็มที่ไม่เกิน 10 เมตร ฝักนำไปเผารับประทานกับน้ำพริกได้ เปลือกต้นใช้ทำสีย้อมผ้า ให้สีเขียวสวยงาม ขยายพันธุ์โดยเมล็ด ไม่ค่อยพบเห็นปลูกตามบ้าน ในมหาวิทยาลัยมีอยู่ที่สวนสุขภาพ

มณฑา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Magnolia liliifera* Baill.

ชื่อวงศ์ : MAGNOLIACEAE

เป็นไม้ดอกหอมประเภทรอเลื้อย ถ้าไม่ทำซุ้มให้เลื้อยก็จะสูงขึ้นไปได้ถึง 3 เมตร และจะโอนเอนไปมา หาที่เลื้อยไป ดอกมีกลิ่นหอมเย็น กลิ่นคล้ายกับพวกยี่หุบ ปลูกไว้ใกล้บ้านจะมีกลิ่นหอมมาก นำมาปลูกครั้งแรกที่บ้านพักรับรองอธิการบดี ขณะนี้เจริญเติบโตดีมาก ออกดอกตลอดทั้งปี

มณฑาดอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Talauma hodgsonii* Hook. F. & Thoms.
ชื่อวงศ์ MAGNOLIACEAE

ได้ไม้ต้นนี้โดยบังเอิญ จากบ้านนายโกมินทร์ เสือภูเขา ที่อำเภอแม่จัน เติบโตค่อนข้างช้า ปลูกที่บ้านพักรับรองอธิการบดี ประมาณ 6 ปี เพิ่งได้ดอก ดอกมีลักษณะคล้ายดอกมณฑา ดอกบานเพียงแค่หนึ่งถึงสองวัน แล้วก็โรย มีสีเหลืองนวล ต่อมาสวนพฤกษศาสตร์ฯ ที่แม่ริม ให้มาปลูกไว้ ที่สวนพฤกษศาสตร์ฯ อีก 1 ต้น ลำต้นสูงชะลูด ทำให้ดูดอกโดยใกล้ชิดลำบาก เวลาถ่ายรูปต้องปีนขึ้นไปถ่าย

มะกล่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Adenanthera pavonina* L.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-MIMOSOISEAE

ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลาง สูงได้ถึงประมาณ 20 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ผลเป็นฝักแบนยาว แตกเมื่อแห้ง มีเมล็ดสีแดง ขนาด 5 - 8 มิลลิเมตร เป็นยาสมุนไพร เปลือกและเนื้อไม้ให้น้ำรสฝาดย้อมผ้าให้สีแดง ขึ้นกระจัดกระจายในป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบทั่วไป โดยเฉพาะบนพื้นที่ที่เป็นเขาหินปูน ในมหาวิทยาลัยพบได้ที่บริเวณสวนสมุนไพร

มะกอก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Spondias pinnata* Kurz
ชื่อวงศ์ : ANACARDIACEAE

เป็นไม้พื้นเมืองพบบริเวณดอยแง่ม ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ที่สวนสมุนไพร นิยมบริโภคทั่วทุกภาคของประเทศ เป็นเครื่องปรุงรสในส้มตำมะละกอที่ขาดไม่ได้ พบต้นมะกอกได้ทั่วไปในแหล่งธรรมชาติ มะกอกไทยมีผลกลมรูปไข่ ขนาด 2.5 – 3.5 เซนติเมตร มีรสเปรี้ยว ลูกอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่เป็นสีเหลืองอมเขียว และเหลืองจัดในที่สุด เมล็ดใหญ่แข็ง มีเสี้ยนขรุขระ ยอดอ่อนเป็นผักกินกับลาบหรือน้ำพริก

มะกอกน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Elaeocarpus hygrophilus* Kurz
ชื่อวงศ์ : ELAEOCARPACEAE

นำมาปลูกตั้งแต่แรกเริ่ม ตามขอบริมสระและบริเวณบ้านพัก เป็นไม้ใบดก ขนาดลำต้นไม่สูงมาก ดอกสีขาว กลีบดอกเป็นฝอย ให้ผลดกมาก นิยมนำไปดอง แต่คนในมหาวิทยาลัยไม่ค่อยรู้จักที่จะนำมารับประทาน

มะกอม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Microcos tomentosa* Sm.
ชื่อวงศ์ : TILIACEAE

เป็นไม้พื้นถิ่น ยืนต้นขนาดกลาง ใบอ่อนสีแดง ผลกลมรูปไข่ รับประทานได้ มีรสฝาด เมื่อดิบสีเขียว แก่จะมีสีน้ำตาล-ดำ ขนาด 0.5-1 เซนติเมตร ออกดอกและติดผล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ส่วนอื่นๆ ของต้น ใช้เป็นยาสมุนไพรได้ พบเห็นทั่วไป ในบริเวณมหาวิทยาลัย ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ในสวนสมุนไพร

มะเกลือ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Diospyros mollis* Griff.
ชื่อวงศ์ : EBENACAE

ปลูกอยู่ในสวนสมุนไพร ไม่พบในพื้นที่เดิม ผลทรงกลมสีดำ ใช้ย้อมผ้า หรือเป็นยาขับพยาธิ เป็นไม้ยืนต้นที่ไม่ค่อยนิยมปลูก จึงหาดูยาก น่าจะส่งเสริมให้มีการปลูกโดยทั่วไป เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์

มะเกี๋ยง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cleistocalyx operculatus* (Roxb.) Merr. & L.M. Perry var. *paniala* (Roxb.) Chantar. & J. Parn.
ชื่อวงศ์ : MYRTACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง พบเห็นทั่วไปในมหาวิทยาลัย มีทั้งที่ขึ้นอยู่เดิม และนำมาปลูกใหม่บริเวณกลุ่มบ้านพัก ผลออกเป็นพวง ขนาดเล็กกว่าองุ่น ผลสุกสีดำ มีรสเปรี้ยวอมฝาด ใช้ทำเป็นเครื่องดื่มได้ ไม้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ “หว้า” ซึ่งพบโดยทั่วไปทั่วทุกภาคของประเทศ

มะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tamarindus indica* L.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ปลูกไว้ประมาณ 50 ต้น ในมหาวิทยาลัยบริเวณตรงข้ามสวนสุขภาพ และกลุ่มบ้านพัก ตั้งแต่แรกเริ่มเข้าพื้นที่ เมื่อปี พ.ศ.2543 เป็นไม้ที่ทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ส่วนใหญ่ต้นที่นำมาปลูกเป็นต้นมะขามเปรี้ยว เพราะคิดว่าจะไม่มีคนเก็บฝักไปกิน แต่กลับเป็นว่ามีคนมาเก็บฝักไปกินเป็นประจำ ยอดใบมะขามอ่อน ใช้ต้มกับหัวหอมแดง ผสมเป็นน้ำอุ่นอาบแก้หวัด จัดได้ว่าเป็นยาแผนโบราณชนิดหนึ่ง ใช้ได้ผลดีมาก

มะขามป้อม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllanthus emblica* L.
ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

เป็นไม้ป่า พบในพื้นที่ดอยแง่มจำนวนมาก ขึ้นง่ายตายยาก พบมากในบริเวณที่ตั้งหอมะขามป้อมในปัจจุบัน ดอกและผลดกมาก หล่นเต็มต้น ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยผลไม่ใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร ปัจจุบันมีพันธุ์ใหม่ ที่มีผลขนาดใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร ผลใช้เป็นยาสมุนไพร ปลูกทิ้งไว้ตามบ้านก็ได้ เป็นพืชคนละตระกูลกับมะขามแต่ใบคล้ายกัน

มะค่าแต้

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sindora siamensis* Teijsm.ex Miq.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIACEAEOIDEAE

ไม้ป่ายืนต้น พบเห็นบนดอยแง่ม แต่เป็นลูกไม้ที่ยังมีขนาดเล็กอยู่ เข้าใจว่าแต่เดิมจะมีขึ้นอยู่ทั่วไป เนื้อไม้ใช้สำหรับการก่อสร้างได้ดี มีลวดลายสวยงาม เป็นวงศ์เดียวกันกับมะค่าโมง ต่างกันที่มะค่าแต้ผลจะมีหนาม โดยที่เป็นไม้เนื้อแข็ง จึงเติบโตช้า จัดว่าเป็นไม้เศรษฐกิจชนิดหนึ่ง นำมาปลูกเพิ่มเติมในมหาวิทยาลัย บริเวณสวนพฤกษศาสตร์ฯ อีกประมาณ 100 ต้น

มะค่าโมง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Afzelia xylocarpa* Craib
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบ พบในสวนพฤกษศาสตร์ฯ มีความสูงประมาณ 15 เมตร แตกกิ่งต่ำ เรือนยอดเป็นพุ่มแผ่กว้าง ออกดอกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ดอกสีชมพู ออกดอกเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ผลเป็นฝักแบน เปลือกแข็งและหนา เนื้อในของเมล็ดอ่อนใช้รับประทานเป็นอาหารได้ มะค่าโมงเป็นพันธุ์ไม้ที่พบขึ้นกระจายทั่ว ๆ ไปตามริมลำธารในป่าเบญจพรรณ

มะเดื่อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus racemosa* L.
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

เป็นไม้ป่าพบเห็นทั่วไปในมหาวิทยาลัย เดินไปที่ไหนก็เห็น จัดเป็นพืชวงศ์เดียวกับไทร มะเดื่อมีอยู่หลายชนิด ถ้าเป็นผลใหญ่เรียกว่า มะเดื่ออุทุมพร แต่ถ้าผลเล็กเรียกว่า มะนอด รับประทานได้ทั้งสองชนิด แต่มักจะมีแมลงหวี่อยู่ภายในผล โดยจะไข่ไว้ตั้งแต่เป็นดอก

มะตาด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dillenia indica* L.

ชื่อวงศ์ : DILLENIACEAE

เป็นไม้ที่มีรูปทรงลำต้นสวย ใบเป็นกลีบแข็ง หนา ขอบใบหยักเหมือนฟันเลื่อย สวยงาม เวลาฤดูแล้งจะทิ้งใบหมดต้น แต่ก็จะออกใบใหม่ในเวลาไม่นานนัก ประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่มี แต่ผลรับประทานได้ มีรสเปรี้ยวจัดอมฝาด เหมาะสำหรับปลูกเป็นไม้ประดับมากกว่า ปลูกอยู่บริเวณกลุ่มบ้านพักพนักงาน

มะตูม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aegle marmelos* Roxb.
ชื่อวงศ์ : RUTACEAE

ชื่อคล้ายมะตาด แต่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งลำต้น ใบและผล ต้นมะตูมมีหนามขนาด 3-4 เซนติเมตร ขึ้นตามลำต้นและกิ่ง ใบไม่เป็นจีบเหมือนมะตาด ผลใช้รับประทานได้ นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยประมาณ 20 ต้น บริเวณกลุ่มบ้านพักพนักงาน มีทั้งพันธุ์ลูกใหญ่และพันธุ์ลูกเล็ก

มะพลับ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Diospyros malabarica* (Desv.) Kostel. var. siamensis (Hochr.) Phengklai

ชื่อวงศ์ : EBENACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง บางแห่งเรียกพลับว่า "ตะโกสวน" มีมากทางภาคอีสาน ลำต้นไม่ตรง มีอายุยืนยาว ถือเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง ใช้เป็นยาก็ได้ ผลกลมเป็นพวง พบเห็นตามป่าทั่วไป ในมหาวิทยาลัยมีไม่กี่ต้น นำมาปลูกเพิ่มเติมในสวนสมุนไพร กำลังเจริญเติบโต

มะแฟน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Protium serratum* Engl.

ชื่อวงศ์ : BURSERACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นมีความสูงประมาณ 20 เมตร ใบอ่อนและผลรับประทานได้ มีรสเปรี้ยวอมหวาน ผลมีลักษณะค่อนข้างกลมมน เปลือกผลมีสีแดง ภายในผลมีเนื้อนุ่มสีขาวและมีเมล็ดแข็ง ขนาดประมาณ 1-2 เซนติเมตร ผลแก่สุกช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พบได้ทั่วไปและมีการกระจายกว้างขวางในป่าดิบ ป่าผลัดใบที่ชุ่มชื้น ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัย พบบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ฯ

มะไฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Baccaurea ramiflora* Lour.
ชื่อวงศ์ : EUPHORBIACEAE

ไม้ผลยืนต้นขนาดกลาง ในมหาวิทยาลัยมีไม่กี่ต้น จัดว่าไม่ใช่ไม้ประจำถิ่นเดิมในมหาวิทยาลัยนำเข้ามาปลูกที่บ้านพักรับรองอธิการบดีเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2549 ออกผลดกเต็มต้น ขณะยังดิบสีเขียว เมื่อสุกสีเหลือง หากปลูกไว้ใกล้สายตาก็สามารถเป็นไม้ประดับที่แปลกตาได้

มะม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mangifera indica* L.
ชื่อวงศ์ : ANACARDIACEAE

ไม้ผลประจำถิ่นประเทศไทย ปลูกกันอยู่ทั่วทุกภาค ในมหาวิทยาลัยมีคนเข้ามาทำสวนมะม่วงอยู่เดิม ในบริเวณที่เป็นกลุ่มบ้านพักพนักงานเวลานี้ ต่อมามีผู้นำมะม่วงมหาชนกมาให้ประมาณ 100 ต้น นำไปปลูกไว้ตามบริเวณต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เติบโตดีพอสมควร เมื่อรวมกับต้นเก่าที่มีผู้ปลูกไว้เดิม ก็จะมีประมาณ 200 ต้น

มะฮอกกานี

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Swietenia macrophylla* King
ชื่อวงศ์ : MELIACEAE

มีคนแนะนำให้นำมาปลูกทั่วไปในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นไม้ยืนต้นทนทานต่อโรค ไม่ต้องดูแลรักษามาก เจริญเติบโตได้ดี เนื้อไม้เป็นไม้เนื้อแข็ง ลายสวยงาม ใบสีเขียวจัด ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านเป็นระเบียบ ผิวลำต้นไม่เรียบ ขึ้นได้ดี บริเวณมหาวิทยาลัย ถ้าปลูกเรียงแถวหรือเป็นกลุ่มจะดูสวยงามมาก ข้อเสียที่พอมีคือ เวลาทิ้งใบจะร่วงหล่นเต็มพื้น แต่ก็จะออกใบใหม่ได้เร็วมาก

โมก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Wrightia pubescens* R. Br.
ชื่อวงศ์ : APOCYNACEAE

เป็นไม้ที่อยู่ในพื้นที่เดิม พบเห็นโดยทั่วไปแต่ไม่มาก มีความสูงประมาณ 10 เมตร ดอกมีขนาดเล็กสีขาว กลิ่นหอม จัดเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งหรือจะปลูกไว้เป็นไม้ประดับเพื่อดมกลิ่นก็ได้ นำมาปลูกไว้เพิ่มเติม แซมตามกลุ่มอาคารต่างๆ ใช้เป็นไม้ประดับที่ให้กลิ่นหอมได้ดี

โมกมัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Wrightia arborea* Mabb.
ชื่อวงศ์ : APOCYNACEAE

ไม้ยืนต้นผลัดใบ ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ดอกละ 5 กลีบ มีกลิ่นหอมอ่อน ดอกแรกบานจะมีสีขาวอมเหลือง ข้างนอกเป็นสีเขียวอ่อน ผลเป็นฝักรูปทรงกระบอก พบขึ้นตาม ป่าโปร่ง ป่าชายหาด และป่าเบญจพรรณแล้งทั่วไป ในมหาวิทยาลัยพบบริเวณหลังบ้านพักพนักงาน

ยางนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dipterocarpus alatus* Roxb.
ชื่อวงศ์ : DIPTEROCARPACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นไม้เศรษฐกิจ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำให้ประชาชนปลูกทั่วไป ความสูง เมื่อโตเต็มที่อาจสูงได้ถึง 40 เมตร ในมหาวิทยาลัยมีปลูกไปแล้วประมาณ 500 ต้น ปลูกไว้ทุกที่ทุกแห่ง พบว่าเจริญเติบโตได้ดี ไม่ต้องบำรุงรักษา แต่ถ้าบำรุงใส่ปุ๋ยอยู่บ้างจะทำให้เจริญงอกงามได้ดีขึ้น เมล็ดมีปีก สามารถล่องลอยไปได้ไกล เป็นการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติ

ยางอินเดีย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus elastica* Roxb. ex Horne
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

เป็นพืชตระกูลไทรชนิดหนึ่ง ไม่มีอยู่เดิม นำมาปลูกบริเวณกลุ่มบ้านพัก และตามข้างถนน เพราะเห็นว่าเป็นไม้โตเร็ว ไม่ต้องดูแลรักษา มีใบเขียวตลอดปี หากดูใกล้ๆ จะเห็นความสวยงามของใบอ่อนที่มีสีเหลืองออกน้ำตาล เป็นไม้ที่ให้ร่มเงาได้ดี อายุยืน ขนาดใหญ่ที่สุดที่เคยพบอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

รัก (รักหลวง)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gluta usitata* Dig Hou
ชื่อวงศ์ : ANCARDIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีความสูงประมาณ 15 เมตร เป็นคนละต้นกับดอกรักที่เอามาร้อยมาลัย ขึ้นอยู่เป็นหมู่ๆ ประปรายทั่วไปตามป่าเบญจพรรณที่ค่อนข้างแห้งแล้งทางภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ตอนบน มีน้ำยางที่เป็นพิษรุนแรง คนที่แพ้หรือถูกไอจากต้นจะทำให้เกิดผื่นคัน ปวดแสบปวดร้อนทรมานมาก บางคนเชื่อว่าต้องแก้ด้วยการเอาขี้เถ้าไปกองใต้ต้น แต่วิธีรักษาที่ใช้กันอยู่คือ ให้ต้มน้ำใบสะเดาแล้วเอามาอาบและสระผม หรือลงแช่ทั้งตัว ไม่นานพิษในร่างกายจะหายไป น้ำยางมีประโยชน์ในการลงรักปิดทอง พบเห็นในป่าบนดอยแง่ม

ราชพฤกษ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cassia fistula* L.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ภาษาทางการเรียกว่า "ราชพฤกษ์" แต่ภาษาพื้นเมืองเรียกว่าดอกคูณ หรือลมแล้ง เป็นไม้ประจำชาติ นำมาปลูกไว้ในมหาวิทยาลัยหลายร้อยต้น เช่นบริเวณศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร และหน้าอาคารโรงอาหารและกิจกรรม เพราะตั้งใจว่าเมื่อออกดอกพร้อมกันในฤดูแล้ง จะให้สีเหลืองสดใสแต่งแต้มพื้นที่ในบริเวณต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปลูกไว้ท่ามกลางไม้อื่นที่มีสีเขียวก็จะปรากฏสีเหลืองเด่นชัดขึ้นมา จะทำให้สวยงามยิ่งขึ้น โดยธรรมชาติแล้วเป็นไม้ปลูกง่าย ทนแล้ง เติบโตได้เร็วปานกลาง ข้อเสียคือหนอนชอบกินใบ และในฤดูแล้งจะทิ้งใบหมด เหมือนต้นที่ตายแล้ว ดูแล้วไม่สดชื่น

ลั่นทม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Plumeria rubra* L.
ชื่อวงศ์ : APOCYNACEAE

ไม้ยืนต้นทรงพุ่ม ใบเขียวจัด นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นไม้ประดับตามบริเวณต่าง ๆ ปลูกครั้งแรกบริเวณอาคารส่วนหน้าประมาณ 10 ต้น เจริญเติบโตดี ทนแล้ง มีหลายพันธุ์ เช่น ขาวพวง ส้มกาฬสินธุ์ และแดงสยาม ในมหาวิทยาลัยส่วนมากจะเป็นชนิดขาวพวง ข้อเสียคือใบจะเป็นราได้ง่าย เมื่อขึ้นราแล้วใบจะเป็นสีเหลืองแล้วทิ้งใบหมด ระยะหลังมีบางคนเรียกว่า ลีลาวดี ซึ่งมิใช่ชื่อที่เป็นทางการ

ลิ้นจี่

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Litchi chinensis* Sonn.
ชื่อวงศ์ : SAPINDACEAE

ไม้ผลประจำถิ่นภาคเหนือ โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงราย มีปลูกกันมากทุกบ้าน เหมือนกับภาคกลางปลูกมะม่วง มีหลายพันธุ์ เช่น ฮงฮวย จักรพรรดิ์ และกิมเจง เป็นต้น ในมหาวิทยาลัยปลูกไว้เป็นสวนลิ้นจี่และลำไยคู่กัน ประมาณ 50 ต้น บริเวณข้างอาคารสำนักงานบริหารกลาง (AD2) ให้ผลทุกปี

เลี่ยน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Melia azedarach* L.
ชื่อวงศ์ : MELIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เนื้อไม้อ่อน มีความสูงประมาณ 20 เมตร มีการเจริญเติบโตเร็ว แตกกิ่งก้านออกไปรอบ ๆ ลำต้นเป็นจำนวนมาก ลักษณะใบมีความใกล้เคียงกันกับสะเดา ออกดอกเป็นช่อ เป็นกระจุกใหญ่ ออกตามปลายกิ่งที่ง่ามใบ ดอกมีสีม่วงอ่อนแซมขาวหรือสีฟ้า กลิ่นหอม ผลดิบ กลม สีเขียว มีขนาดประมาณ 2.5 - 3 เซนติเมตร เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เด็กๆ ใช้ใส่หนังสติ๊กสำหรับยิงเล่น ทุกส่วนของต้นเลี่ยนเป็นยาสมุนไพรพบเห็นได้มากบริเวณกลุ่มบ้านพัก

ต้นไม้มีแต่ให้

ให้อาหาร ให้ที่อยู่ที่อาศัย ให้ยารักษาโรค ให้พลังงาน
เพื่อให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอด และปลอดภัย

ต้นไม้ไม่เคยทำร้ายใคร

มนุษย์ต่างหาก เป็นผู้ที่ทำลายต้นไม้และป่าไม้มาโดยตลอด
หากมีจิตสำนึกดี คิดดี จงช่วยกันปลูกป่า และรักษาป่าเถิด

วันชัย ศิริชนะ

ลำดวน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Melodorum fruticosum* Lour.
ชื่อวงศ์ : ANNONACEAE

ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ปลูกกระจายทั่วไปอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ปลูกเป็นกลุ่มก้อนรอบอาคารสำนักงานอธิการบดี เติบโตค่อนข้างช้า ยกเว้นว่าจะได้รับการบำรุงที่ดีเป็นพิเศษ จะให้พุ่มใบที่ดกเขียวตลอดปี ออกดอกช่วงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ดอกมีกลิ่นหอมรุนแรงโดยเฉพาะยามพลบค่ำ หากปลูกไว้ใกล้บ้านจะมีกลิ่นหอมโชยมา เข้าใจว่าขนมกลีบลำดวนจะได้ชื่อมาตามลักษณะของดอกลำดวน ที่ปลูกมากในมหาวิทยาลัยเป็นสีเหลืองนวล แต่ว่านอกจากนี้ก็มีลำดวนขาวและแดง

ลำดวนดอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mitrephora wangii* Hu.
ชื่อวงศ์ : ANNONACEAE

ไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 15 เมตร เป็นไม้ถิ่นเดียวของประเทศไทย เท่าที่ทราบในขณะนี้ พบได้ที่จังหวัดเชียงรายเท่านั้น ในดอกเดียวมี 3 สี คือ สีขาว ชมพู เหลือง มี 6 กลีบ มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ต้นและดอกในภาพ ถ่ายที่บริเวณทางขึ้นพระธาตุดอยตุง ในมหาวิทยาลัย นำมาปลูกไว้ที่สวนสุขภาพเพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์

ลำไย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dimocarpus longan* Lour.
ชื่อวงศ์ : SAPINDACEAE

ไม้ยืนต้นประจำถิ่นภาคเหนือ พบเห็นได้เกือบทุกบ้าน เหมือนภาคกลางนิยมปลูกมะม่วง เดิมเคยเป็นไม้เศรษฐกิจสำคัญประจำภาคเหนือ เป็นผลไม้ประจำถิ่น แต่ระยะหลังมีผู้นิยมปลูกน้อยลง เนื่องจากผลผลิตราคาไม่ดี แต่คนทั่วไปภาคเหนือก็ยังนิยมปลูกไว้รับประทานในบ้าน ที่ปลูกทั่วไปมีหลายพันธุ์ เช่น อีดอ กะโหลกเบี้ยว สีชมพู เบี้ยวเขียว และตลับนาค นอกจากนี้ ยังมีลำไยป่าและลำไยเถา ในมหาวิทยาลัยปลูกไว้เพื่อใช้รับแขกและให้ผู้มาเยือนได้พบเห็นต้นลำไย โดยเฉพาะยามออกดอกออกผลเต็มต้น ลำไยแห้ง ชาวจีนถือว่าเป็นยาบำรุงชั้นดี ปลูกในบริเวณเดียวกันกับสวนลิ้นจี่ ข้างอาคารสำนักงานบริหารกลาง (AD2)

ศรีตรัง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Jacaranda filicifolia* D.Don
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีความสูงประมาณ 10 เมตร มีถิ่นกำเนิดในแถบอเมริกาใต้ เป็นไม้ผลัดใบ เรือนยอดโปร่ง ใบมีขนาดเล็ก ดอกสีม่วงอ่อนเป็นพวง มีกลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อแบบกระจุกแยกแขนงตามกิ่งและซอกใบ จะออกดอกประมาณเดือน มกราคม - มีนาคม เป็นผลประมาณเดือน เมษายน - พฤษภาคม ในมหาวิทยาลัยปลูกไว้หลายต้น เช่น ในศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร และในสวนสมุนไพร

ศรีมหาโพธิ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ficus religiosa* L.
ชื่อวงศ์ : MORACEAE

ต้นโพธิ์ในมหาวิทยาลัยเป็นต้นศรีมหาโพธิ์อันเป็นหน่อเดียวกับต้นที่พุทธคยา บรมสถานแห่งการตรัสรู้ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นำมาจากประเทศอินเดีย และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปลูก ณ บริเวณวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2551

ในมหาวิทยาลัยยังมีต้นศรีมหาโพธิ์อีกหนึ่งต้น ซึ่งนำมาจากประเทศอินเดีย พร้อมกันกับต้นที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงปลูก ขณะนี้ปลูกอยู่ในสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชา

ต้นโพธิ์เป็นไม้มงคลที่แสดงถึงความร่มเย็นเป็นสุข เมื่อนำมาปลูกในมหาวิทยาลัยจึงมีความหมายถึง เป็นสถานที่ที่จะให้ความร่มเย็น และความสุขสงบ แก่มวลหมู่ผู้อยู่อาศัย ภายในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ลักษณะสำคัญของต้นศรีมหาโพธิ์คือ ปลายใบจะเรียวแหลมยาวมากกว่าใบโพธิ์ธรรมดา เมื่อนำมาปลูก ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร ผ่านไป 5 ปี ณ วันนี้มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 12 เซนติเมตร

สนฉัตร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aruacaria heterophylla* Franco
ชื่อวงศ์ : ARUCARIACEAE

สนฉัตรมีรูปทรงสวยงาม กิ่งออกเป็นชั้นๆ เป็นระเบียบ คนนิยมปลูกเป็นไม้ประดับ เมื่อขนาดอายุ 3-5 ปี จะมีรูปทรงสวยงาม แต่เมื่ออายุมากขึ้นผิวลำต้นจะแตก และลำต้นอาจไม่ตั้งตรง ในพื้นที่มหาวิทยาลัย ไม่มีขึ้นอยู่เดิม เจ้าหน้าที่ภูมิทัศน์ไปซื้อมาปลูกประดับไว้บางจุด เช่น ที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร จัดว่าเป็นไม้แปลกปลอมของพื้นที่ก็ได้ ขณะนี้จึงมีอยู่ไม่กี่ต้น

สนสามใบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pinus kesiya* Royle ex Gordon

ชื่อวงศ์ : PINACEAE

จัดว่าเป็นไม้ที่เหมาะสมกับการปลูกในพื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ 800 เมตร จากระดับน้ำทะเล แต่เมื่อนำมาปลูกในมหาวิทยาลัยที่มีระดับความสูง 420 เมตร บริเวณทางขึ้นถังเก็บน้ำประปา พบว่าสามารถเจริญเติบโตได้ดีพอสมควร เป็นไม้ที่มีรูปทรงสวยงาม ผิวแตก ที่เรียกว่าสนสามใบ เพราะใบจะออกเป็นกระจุก ๆ ละ 3 ใบ ทางเหนือเรียกไม้เกี๊ยะ ชาวบ้านชอบนำเนื้อไม้มาผ่าเป็นชิ้นเล็ก ๆ นำมาเป็นเชื้อเพลิง เพราะในเนื้อไม้มีน้ำมันสน ซึ่งติดไฟง่าย

สัก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tectona grandis* L.f.
ชื่อวงศ์ : LABIATAE

เป็นไม้เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เคยมีชุกชุมในภาคเหนือโดยเฉพาะตามเนินเขา ไหล่เขา แต่ปัจจุบันที่พบเห็นเกือบจะเป็นป่าสักปลูกทั้งสิ้น ป่าสักตามธรรมชาติไม่ค่อยมีหลงเหลือให้เห็น นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยเพราะเป็นไม้ประจำถิ่น ขึ้นง่ายตายยาก ไม่ต้องบำรุงรักษา ยิ่งถ้าปลูกด้วยเหง้าแล้ว จะเจริญงอกงามได้ดี โดยธรรมชาติยามฤดูแล้ง สักจะทิ้งใบหมด แล้วมักจะเกิดไฟไหม้ป่าสัก ซึ่งทำให้ศัตรูพืช หรือแมลงที่มาทำลายต้นตายหมด หลังจากไฟไหม้แล้ว สักจะแตกใบใหม่ขึ้นทันที สักจึงเป็นไม้ไม่กลัวไฟ

สะเดา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Azadirachta siamensis* Baleton
ชื่อวงศ์ : MELIACEAE

คนไทยรู้จักสะเดากันทุกคน เป็นไม้พื้นบ้านพบเห็นทั่วไปในประเทศไทย นิยมนำดอกและใบอ่อนมารับประทานกับน้ำปลาหวาน เป็นอาหารไทยที่รู้จักกันมากอีกชนิดหนึ่ง แต่ไม่ควรรับประทานปริมาณมากติดต่อกันหลายวัน เพราะจะเกิดเป็นพิษขึ้นได้ เป็นไม้ที่ปลูกง่าย ตายยาก ปลูกในบริเวณบ้านได้ เพราะทรงพุ่มไม่ใหญ่มาก พบเห็นบริเวณกลุ่มหอพัก และสวนสุขภาพ

ส้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dillenia* sp.
ชื่อวงศ์ : DELLENIACEAE

เข้าใจว่าเป็นส้านชนิดหนึ่ง แต่ยังหาชื่อจริงไม่ได้ ใครทราบช่วยบอกด้วย นำมาปลูกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 บริเวณที่พักอาศัยภายในมหาวิทยาลัย รูปทรงต้นไม่สวยงาม ฤดูแล้งทิ้งใบหมด เมื่อทิ้งใบแล้ว ให้ดอกสีเหลืองนวล คนไม่นิยมปลูกเพราะทรงต้นไม่สวย ดอกขนาดเล็ก

ส้านดอกขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dillenia philippinensis* Rolfe
ชื่อวงศ์ : DILLENIACEAE

รู้จักครั้งแรกที่ตลาดคำเที่ยง เชียงใหม่ อยู่ในกระถาง จึงซื้อมาปลูกที่บ้านพักรับรองอธิการบดี ปรากฏว่าเติบโตได้ดี เป็นต้นไม้พุ่มเตี้ยสูงประมาณ 3 เมตร ให้ดอกสีขาว เกสรดอกสีแดงช้ำ ดอกบานช่วงเช้า พอเย็นกลีบก็จะร่วงหมด

สารภี

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mammea siamensis* Kosterm.
ชื่อวงศ์ : GUTTIFERAE

นำมาปลูกในมหาวิทยาลัยกว่า 100 ต้น เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพให้กับพื้นที่ เติบโตได้ดีพอสมควร ออกดอกสีเหลืองนวลขนาดเล็กเต็มต้น ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน จะมีฝูงผึ้งมาดูดน้ำหวานตามดอกต่าง ๆ เต็มไปหมด เป็นไม้ไม่ทิ้งใบ ปลูกไว้ที่บ้าน ไม่ต้องดูแลรักษามาก ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ที่บ้านพักรับรองอธิการบดี

สาละลังกา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Couroupita guianensis* Aubl.

ชื่อวงศ์ : LECYTHIDACEAE

เป็นไม้ที่มีรูปทรงสวยงาม เติบโตเร็ว ประมาณ 5 ปี ก็สามารถให้ดอกและผล ดอกออกเป็นช่อ สีชมพู สวยงามมาก ผลมีลักษณะทรงกลมเหมือนลูกปืนใหญ่ ดังนั้นชื่อในภาษาอังกฤษ จึงเรียก Cannon ball ผลเมื่อแตก มีกลิ่นเหม็น เมื่อถึงฤดูทิ้งใบจะทิ้งใบหมดทั้งต้น แต่ก็จะออกใบใหม่ภายใน 3 วัน ต้นสาละลังกานี้เป็นคนละชนิดกับต้นสาละในตำนานพระพุทธศาสนา คนทั่วไปมักจะเข้าใจผิด แต่ก็เป็นไม้ที่ใช้ตกแต่งพื้นที่ได้ดี มีอยู่ที่กลุ่มบ้านพักอาศัย

สุพรรณิการ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cochlospermum religiosum* (L.) Alston
ชื่อวงศ์ : COCHLOSPERMACEAE

เป็นไม้ที่ให้ดอกสีเหลืองสด ดอกขนาดใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 นิ้ว กลีบดอกซ้อน ซึ่งต่างจากฝ้ายคำที่มีดอกสีเหลืองเหมือนกันแต่กลีบดอกไม่ซ้อนและมีกลีบดอก 5 กลีบ ความสวยงามของสุพรรณิการ์ คือ เวลาออกดอก จะทิ้งใบหมด มองเห็นสีเหลืองจัดจ้านเต็มต้น ปลูกที่เนินวิหารพระเจ้าล้านทองฯ

เสลา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lagerstroemia loudoni* Teijsm. & Binn.
ชื่อวงศ์ : LYTHRACEAE

ไม้ยืนต้น ให้ดอกสีม่วงในฤดูแล้ง เมื่อออกดอกจะทิ้งใบ ลักษณะดอกกลีบดอกจำนวน 5-7 กลีบ ดูผิวเผินคล้ายกับตะแบก หรืออินทนิล เป็นไม้ใช้ปลูกสำหรับแต่งแต้มสีสันให้กับพื้นที่ ในมหาวิทยาลัยมีปลูกไว้ทั่วไป เช่น ที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร และทางขึ้นวิหารพระเจ้าล้านทองฯ

เสี้ยวดอกขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bauhinia variegata* L.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะใบและลำต้นเหมือนชงโค แต่ดอกสีขาว เวลาฤดูแล้งออกดอกขาวเต็มต้น ในท่ามกลางหมู่ไม้สีเขียวจะปรากฏสีขาวเด่นชัด บนดอยแง่มมีอยู่เป็นจำนวนมากพอสมควร จัดเป็นไม้ประจำถิ่นก็ได้ ไม่ได้นำมาปลูกเพิ่มเติม

เสี้ยวป่าดอกเล็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bauhinia* sp.

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

พบเห็นทั่วไปบนดอยแง่ม นำมาปลูกเพิ่มเติมที่ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร และกลุ่มบ้านพัก ใบเหมือนใบชงโค คล้ายรูปหัวใจ จัดว่าเป็นไม้ป่าชนิดหนึ่ง ออกดอกเล็กๆ ขนาดเล็กกว่าเสี้ยวดอกขาว สีขาวกระจายเต็มต้น ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ แต่ก็ทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพได้ ทรงพุ่มแผ่ขยายให้ร่มเงาใต้ต้นดี

หนวดปลาหมึก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Schefflera actinophylla* (Endl) Harms
ชื่อวงศ์ : ARALIACEAE

เป็นไม้ที่นำมาปลูกตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม ตั้งใจให้เป็นไม้ประดับระหว่างอาคาร เพราะขึ้นง่ายโตเร็วให้สีเขียวจัด ไม่ทิ้งใบ ที่เรียกว่าหนวดปลาหมึก เพราะดอกที่ออกเป็นช่อยาวหลายช่อมีสีแดง และมีปุ่มดอกจำนวนมาก คล้ายหนวดปลาหมึก เป็นไม้ที่ใช้สำหรับตกแต่งพื้นที่เท่านั้น ไม่มีประโยชน์อย่างอื่น พบเห็นตามกลุ่มอาคารต่างๆ และสวนสุขภาพ

หลิว

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Salix babylonica* L.
ชื่อวงศ์ : SALICACEAE

นำมาปลูกครั้งแรกในมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเสด็จเปิดศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร เป็นไม้ที่ไม่พบว่ามีอยู่ในพื้นที่เดิม ขึ้นได้ดีพอสมควร แต่มักจะมีเชื้อรามารบกวนทุกปี ต้องเฝ้าดูแลรักษาอยู่เป็นประจำ รูปทรงต้นสวยงาม กิ่งทิ้งลงขนานกับลำต้น ดูเป็นไม้ที่สงบอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะกิ่งและใบลู่ลง แต่ไม่เหมาะจะปลูกในพื้นที่ เพราะความต้านทานโรคต่ำ

หางนกยูงไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Caesalpinia pulcherrima* (L.) Sw.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CASALPI-NIACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงได้ประมาณ 3 เมตร มีทั้งชนิดดอกสีเหลืองและดอกสีแดง ออกดอกตลอดปี ไม่ทิ้งใบเวลาออกดอกซึ่งต่างจากหางนกยูงฝรั่ง ปลูกเป็นไม้ประดับตามบริเวณต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ให้ความสวยงามได้ดีพอสมควร

หางนกยูงฝรั่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Delonix regia* Raf.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINOIDEAE

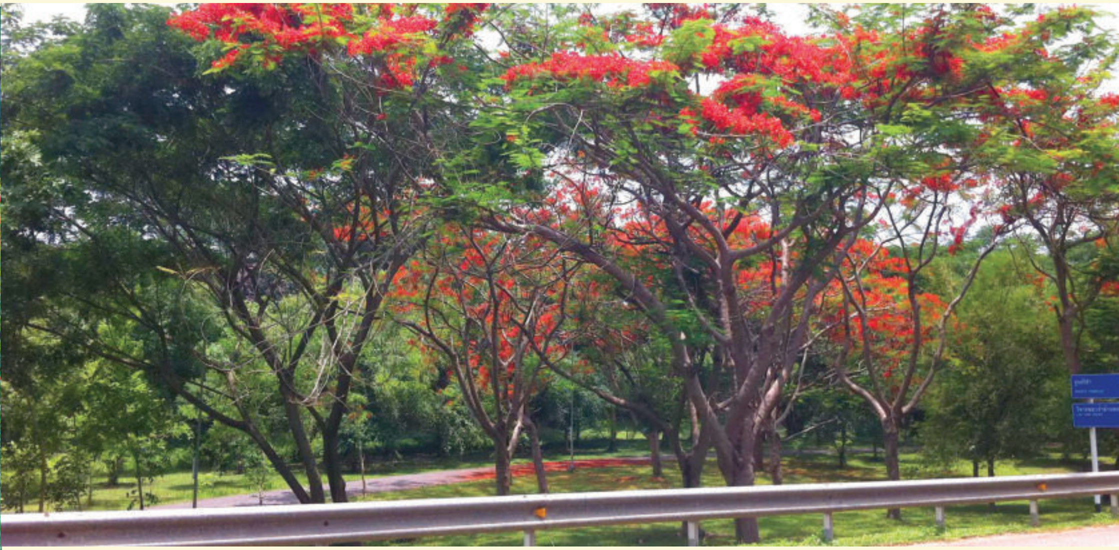

ปลูกอยู่ทั่วไปในมหาวิทยาลัย แทรกอยู่ตามกลุ่มไม้อื่น ๆ ออกดอกเป็นช่อสีแดงส้ม เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมด สวยงามมาก เป็นไม้นำเข้ามาจากอเมริกาใต้นานแล้ว ในมหาวิทยาลัยนำเข้ามาปลูกเป็นไม้นำร่อง ให้ดอกสวยงาม สีส้ม แต่บางต้นให้ดอกสีเหลืองซึ่งพบเห็นได้น้อย เป็นไม้ที่ให้สีสันสวยงามชนิดหนึ่ง

หูกระจง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Terminalia ivoriensis* A. Chev.
ชื่อวงศ์ : COMBRETACEAE

เป็นไม้ชุดแรกที่นำมาปลูกในมหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542 บริเวณอาคารส่วนหน้า ประมาณ 20 ต้น เติบโตรวดเร็วมาก เป็นไม้รูปทรงสวยงาม ปลูกแทรกตามกลุ่มอาคารต่างๆ แตกกิ่งก้านเป็นระเบียบ นิยมนำมาปลูกเพื่อให้ร่มเงา แต่ต้องคำนึงถึงด้วยว่ามีบริเวณเพียงพอหรือไม่ เพราะเมื่อโตเต็มที่จะแผ่กิ่งก้านสาขา รัศมีประมาณ 5 เมตรจากลำต้น มีข้อเสียคือ ในฤดูแล้งจะทิ้งใบ แต่ก็ออกใบใหม่ได้เร็ว ขณะนี้ต้นที่ปลูกอยู่เดิมถูกย้ายออกจากพื้นที่ เนื่องจากมีการสร้างอาคารใหม่

หูกวาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Terminalia catappa* L.

ชื่อวงศ์ : COMBRETACEAE

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ มีความสูงประมาณ 20 เมตร กิ่งแตกรอบลำต้นตามแนวนอนเป็นชั้น ๆ คล้ายฉัตร ใบจะเปลี่ยนเป็นสีแดงเมื่อถึงช่วงผลัดใบ ผลเป็นรูปไข่หรือรูปรีป้อม ๆ แบนเล็กน้อย คล้ายเมล็ดอัลมอนด์ ยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตร มีสีเขียว เมื่อแห้งมีสีดำคล้ำ เมล็ดในผลรับประทานได้ เชื่อว่าใบแห้งใช้หมักปรับสภาพน้ำที่ใช้เลี้ยงปลา รักษาอาการบาดเจ็บของหนังปลากัดได้ดี นำมาปลูกไว้ทั่วไปในมหาวิทยาลัย

เหลืองอินเดีย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tabeduia chrysantha* (Jacq.) Nichols.
ชื่อวงศ์ : BIGNONIACEAE

ไม้ยืนต้น ขนาดกลาง เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมด ให้ดอกสีเหลืองสด ถ้าปลูกเป็นกลุ่มจำนวนมากจะให้สีเหลืองเต็มพื้นที่ หรือถ้าปลูกตามแนวถนนก็จะให้ความสวยงามที่แปลกตา มีความสวยงามไม่แพ้ดอกซากุระ จะมีช่วงระยะเวลาการบานของดอก ประมาณ 7-10 วัน บางปีออกดอกได้ถึง 3 รอบ ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ภายในมหาวิทยาลัยมีปลูกประมาณ 200 ต้น ต้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือเหลืองเชียงราย แต่มีรูปใบต่างกัน ในมหาวิทยาลัย ปลูกอยู่ตามแนวถนน ระหว่างโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ไปสำนักงานอธิการบดี

แหน (สมอพิเภก)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Terminalia bellirica* Roxb.

ชื่อวงศ์ : COMBRETACEAE

เป็นไม้ป่ายืนต้น พบทั่วไปบริเวณดอยแง่ม ต้นใหญ่ที่พบสูงที่สุดประมาณ 15 เมตร กระจายพันธุ์เองตามธรรมชาติ ไม่ได้นำมาปลูกเพิ่มเติม เป็นไม้ที่มีทรงพุ่ม ใบดก ให้ร่มเงาดี ยอดใบอ่อนสีแดง ผลใช้เป็นยา ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด ต้นที่เห็นในภาพ อยู่บริเวณทางขึ้นวิหารพระเจ้าล้านทองฯ

อบเชย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cinnamomum* sp.
ชื่อวงศ์ : LAURACEAE

ไม้ยืนต้น เปลือกไม้มีกลิ่นหอม ดอกมีสีขาวอมเขียวขนาดเล็ก จึงไม่ค่อยสะดุดตา ส่วนใหญ่แล้วนิยมทำเป็นเครื่องเทศ หรือเครื่องหอมต่าง ๆ ปลูกอยู่ในสวนสมุนไพรของมหาวิทยาลัย

อโวคาโด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Persea americana* Mill

ชื่อวงศ์ : LAURACEAE

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไม่กี่ต้น ความสูงในขณะนี้ประมาณ 4-5 เมตร ปลูกประมาณ 4-5 ปี จึงจะให้ผล ปลูกง่ายเจริญเติบโตและให้ร่มเงาดี ต่อมา คุณมกร์ รุ่งกมล เจ้าของโรงพิมพ์กรุงเทพ นำมาให้จากเขาใหญ่ อีก 20 ต้น เมื่อปี พ.ศ. 2555 นำไปปลูกไว้ในสวนพฤกษศาสตร์ฯ

อโศกน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Saraca indica* L.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPININOIDEAE

เป็นไม้ยืนต้น ขนาดกลาง สูงไม่เกิน 10 เมตร ออกดอกสีเหลืองส้มเต็มต้น บางคนเรียกสั้นๆ ว่า โศกน้ำ ทำให้คนคิดถึงคำว่าโศกเศร้า แต่ความจริง ต้องเรียกว่าอโศก เป็นไม้ที่มีลำต้นและดอกเป็นพวงสวยงาม ปลูกเป็นไม้ประดับได้ดี ภายในมหาวิทยาลัยมีปลูกประมาณ 10 ต้น พบที่ริมสระน้ำบริเวณอาคารส่วนหน้า

อโศกระย้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amherstia nobilis* Wall.
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPININOIDEAE

พบต้นอโศกระย้าครั้งแรกที่บ้านคุณถาวร เรืองจรุงพงศ์ ที่น้ำตกขุนกรณ์ เห็นออกดอกเป็นพวงระย้ายาวเกือบเมตร สีแสด-แดง จัดจ้านเต็มต้น คุณถาวรเห็นว่าชอบ เลยให้มาเกือบร้อยต้น นำมาปลูกไว้ทั่วไปในมหาวิทยาลัย โตเร็ว ปลูกประมาณ 4 ปี ก็เห็นดอกแล้วรูปทรงต้นและใบสวยงามมาก ปลูกในบ้านก็เป็นไม้ประดับที่ดี ต้นที่เห็นในภาพ อยู่ที่บ้านพักรับรองอธิการบดี

อโศกเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Saraca thaipingensis* Cantley ex Prain

ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPININOIDEAE

เรียกชื่อว่าอโศกแต่ดอกไม่เหมือนกับอโศกระย้าเลย พวกนี้ออกดอกสีเหลืองทอง เป็นพวงเต็มต้นสวยงาม หากมีพื้นที่เพียงพอ สามารถนำมาปลูกในบริเวณบ้านได้ ขึ้นง่าย โตเร็ว ไม่ต้องดูแลมาก พบเห็นในสวนสมุนไพร

อะราง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Peltophorum dasyrachis* (Miq.) Kurz
ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลักษณะคล้ายนนทรี ให้ดอกสีเหลืองเป็นพวง ออกดอกเต็มต้น ลักษณะต่างจากนนทรี คือช่อดอกห้อยลง ในขณะที่นนทรีช่อดอกจะตั้งขึ้น ในมหาวิทยาลัย ปลูกอยู่บริเวณทางขึ้นวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติ

แอปเปิ้ลเมือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Chrysophyllum cainito* L.
ชื่อวงศ์ : SAPOTACEAE

พบไม้ต้นนี้ครั้งแรกที่บนดอยที่เชียงราย เห็นว่ามีลักษณะแปลก จึงไปหามาปลูก ปรากฏว่าเจริญเติบโตได้ดีพอสมควร มีผลทรงกลมแป้นคล้ายผลแอปเปิ้ล แต่ความจริงแล้ว ไม่มีอะไรที่เหมือนแอปเปิ้ลเลย ในมหาวิทยาลัยมีอยู่ 3 ต้น ที่บ้านพักรับรองอธิการบดี และริมถนน

“...ควรจะปลูกต้นไม้ ลงในใจคนเสียก่อน
แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน
และรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

E-8